

Já jsem tichý a pokorný srdcem.

JEŽÍŠ KRISTUS VZOREM KNĚZOVÝM.

NAPSAL JOSEF FRASSINETTI.
- PŘELOŽIL KAREL VRÁTNÝ. -
2. VYDÁNÍ. — SE SVOLENÍM
□ DUCHOVNÍ VRCHNOSTI. □
- VÝNOS KNÍŽECÍ ARCIBISK. -
KONSISTOŘE PRAŽSKÉ ZE DNE
□ 6. KVĚTNA 1910 Č. 4907. □

V PRAZE 1910.

CYRILLO-METHODĚJSKÁ KNIHTISKÁRNA A NAKLA-
□ □ □ □ □ DATELSTVÍ V. KOTRBA. □ □ □ □ □

Ježíš Kristus vzorem knězovým.

Knězi, sluho můj! Vyvolil jsem tě z prostředku lidu svého, abys ve jménu mém a opatřen jsa mou mocí, vyučoval duše vykoupené mou krví, abys je zbavoval pout hříchů, obětoval za ně Oběť Nového Zákona, posvěcoval je svými modlitbami a posvátnými úkony, a zahrnoval je požehnáním nebeským.

Za tou příčinou máš představovati mezi lidem křesťanským mou osobu, a podle své možnosti na sobě samém jí napodobovati, a to tím, že mne budeš věrně následovati.

Budeš-li studovati mne, nepotřebuješ jiné knihy, abys naučil se býti dobrým knězem. Pozoruj bedlivě můj božský život, a napodobuj ho na sobě.

HLAVA PRVNÍ.

Jak dlužno knězi pořádati podle Ježíše Krista způsob života vnitřního i vnějšího.

§ 1. Život vnitřní.

Já jsem „zrcadlo bez poskvrny a obraz dobrosti Boží“. *Speculum sine macula Dei maiestatis, et imago bonitatis illius.* (Moudr. 7, 26.) Buď i ty, pokud dopouští lidská slabost, zrcadlem neposkvrněným a obrazem mé dobrosti.

Proto střež se hříchův netoliko těžkých, nýbrž i nejlehčích, tak abys nikdy nedopustil se hříchu věda a chtěje.

Všední hříchy, spáchané úplně vědomky a svobodně, velice se mi přičí, dopustí-li se jich osoby světské, a ještě více, dopustí-li se jich moji služebníci.

Či mohl bys mi říci, že žádám na tobě přílišné věci, chtěje, abys mne vědomky neurážel ani mnoho ani málo? Pověz mi o otci, jenž by nežádal téhož na svých dětech, pověz mi o mocnáři, který

nežádal by téhož na svých oblíbených! ?
Budiž tedy tímto způsobem jako zrcadlo
bez poskvrny.

Máš také býti obrazem mé dobrosti.
Abys jím byl, nepostačí býti pouze či-
stým od všelikého hříchu, nýbrž musíš
býti ozdoben všemi ctnostmi.

Neni dosti, abys vystříhal se pilně
všeho, čím bys mne vědomky urážel;
nýbrž také máš vyhledávati všeho toho,
o čem víš, že jest mi milo, a proto
máš snažiti se, abys stal se dokonalým.

Má svatá písma a nauky mých sva-
tých již tisíckrát ti řekly, že kněz jest
povinen vynikajícím způsobem se snažiti,
aby stal se dokonalým; řekly ti nad to
i to, že kněží, kteří nechtí žíti život do-
konalý, jsou u velikém nebezpečení,
že zemrou smrtí zavržených.

Snaž se tedy úsilovně, abys v této
příčině stal se zrcadlem bez poskvrny,
abys stal se obrazem mé dobrosti.

§ 2. Život vnější.

Můj život, ačkoli byl svrchovaně do-
konalý, byl přece životem obyčejným, a
proto mohl býti vzorem lidem jakéhokoli
druhu.

Já jsem nebyl živ na poušti, nýbrž
prostřed měst, a stýkal jsem se se vše-
mi lidmi, abych všem prospěl k dobrému.

Bylo-li žádoucí ke slávě mého božského Otce a ke spáse duší, býval jsem spolu se svými učenníky účasten hostin a neodepřel jsem, přijíti na hody svatební. (Mat. 9, 10.)

Neukládal jsem si obyčejně dlouhých postů: venit Filius hominis manducans et bibens (Mat. 9, 19.); aniž jsem takových postů vyžadoval na svých učennících: Discipuli autem tui non ieiunant (Mat. 9, 14.).

Ačkoli miluji nad míru chudobu, přece míval jsem někdy společně se svými učenníky nějaké peníze, a dovoloval jsem, aby se schovávaly na denní potřeby. (Jan 4, 8.; 12, 6.; Cornel. a Lapide in hunc locum.)

Také tvůj způsob života budiž obyčejný, bez zvláštností, aby ubozí lidé tohoto světa nespátkovali na tobě věci, které by se jejich slabosti nepříjemně dotýkaly, a aby utíkali se k tobě ve svých potřebách s větší důvěrou.

Jiné pravidlo ovšem se týká těch, které povolávám, aby odděleni jsouce od světa žili v samotě; tito oslavují mé jméno jiným způsobem.

Nemáš-li tohoto zvláštního povolání, nebudiž ve způsobu tvého života nic zvláštního; život tvůj budiž dokonalý, avšak obyčejný jako byl život můj.

HLAVA DRUHÁ.

O ctnostech kněze, jenž jest dle vzoru Kristova.

§ 1. O pokoře.

Já mohl jsem říci Židům docela pravdivě: „Já nehledám slávy své.“ Non quaero gloriam meam. (Jan 8, 50.)

Proto nebudeš nikdy hledati slávy své vlastní, nýbrž jediné slávy mé.

Kdykoli budeš v dílech svého kněžského povolání hledati slávy své, bude to smělym pokusem zmocniti se toho, co náleží mně, a čeho jinému nedám: gloriam meam alteri non dabo. (Isai. 48, 11.)

Budeš-li dobře míti pozor, uvidíš, že ti služebníci moji, kteří hledají své slávy, nezpůsobí nic opravdu dobrého, protože nechci jich užívatí za své nástroje.

Kteří vynasnažují se, aby si získali slávu, dojdou posléze zahanbení, neboť jistě se vyplní má slova: Kdo se povyšuje, bude ponížen — Qui se exaltat, humiliabitur. (Luk. 18, 14.)

Pro tvé poučení přikazoval jsem malomocnému, uzdraviv ho, aby nikomu o zázraku tom nepovídal: Vide, nemini dixeris. (Mat. 8, 4.)

Když jsem navrátil zrak dvěma slepým, poručil jsem jim, aby si vedli tak, by nikdo toho nezvěděl. Videte, ne quis sciat. (Mat. 9, 30.)

Když povolal jsem opět k životu zemřelou dívku, poručil jsem důrazně, aby nikomu o tom nepovídali: Praecepit illis vehementer, ut nemo id sciret. (Mar. 5, 43.)

Dbej tedy, aby zůstávalo skryto vše, z čeho by ti mohla vzejíti česť a chvála.

Naopak zase nevzpírej se, býti užitečným svým bližním službami nepatrnými a nízkými před tímto světem. Pomni, že myl jsem při poslední večeři svým učeníkům nohy: Ego lavi pedes vestros, dominus et magister. (Jan 13, 14.)

Maje před očima tento můj příklad, zdaž-li budeš moci rozumně se obávat, že by mohla býti některým dílem křesťanské lásky zlehčena tvá důstojnosť?

Nevzpěčuj se tedy býti ve svém povolání sluhou všech, pamětliv jsa, že ani já jsem nepřišel, aby mi bylo slouženo, nýbrž abych sloužil. Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare. (Mat. 20, 28.)

Kdybych pak dopustil, abys zůstal zapomenutým a neznámým světu, takže tvoji představení nehodlali by užiti tvých

sil v nějakém vynikajícím úřadě, nestýskej si pro to.

!Rozpomeň se na mne, jak žil jsem skrytě a jsa neznám až do věku třiceti let; nekázal jsem, neshromažďoval jsem učenníků, nečinil jsem divů; svět znal mne jakožto syna tesařova — nonne hic est fabri filius? (Mat. 13, 55.) A přece po čas onoho života skrytého, ó, jak velice oslavoval jsem svého božského Otce! To uzříš jednou ve světle věčnosti.

Tak i ty, budeš-li ve své skrytosti a v zapomenutí pokorně odevzdán do vůle Boží, budeš mne oslavovati slávou větší, než dovedeš si pomyslit.

Jáť nepotřebuji ničeho, a jedině ten mne oslavuje, kdo činí vůli mou.

Když zástupové užaslí nad mou všemohoucností chtěli přijíti, aby mne chytili a učinili svým králem, ušel jsem na horu sám jediný. Cum cognovisset, quia venturi essent, ut raperent eum et facerent eum regem, fugit iterum in montem ipse solus. (Jan 6, 15.)

Uvaž, jest-li slušno, abys ty sobě žádal hodností a důstojenství mezi mým lidem. Budu-li chtítí povýšiti tebe, povýším tebe já, jenž, chci-li, „vyzdvihuji ze země nuzného, a z bláta povyšuji chudého.“ Suscitans a terra inopem et de stercore erigens pauperem. (Žalm 112, 7.)

Abys pamětliv byl pokory, vstěp si hluboce do duše má slova: Učte se ode

mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem. Discite a me quia mitis sum et humilis corde. (Mat. 11, 29.)

O pokorné srdce máš mne úsilovně prositi a vším způsobem se přičiňovati, abys učinil srdce své pokorným.

Bez takovéto pokory srdce nebyla by všechna zevnitřní pokora jiným, než pokrytectvím a zakrytou pýchou.

Dbej toho bedlivě, abys poznával sebe sama, uvažuj své slabosti, své špatné náklonnosti, své hříchy.

Uvažuj dobře všechno zlé, o němž víš, že jsi se ho dopustil; věz, že učinil jsi právě tolik zlého, jehož nepoznáváš, zaslepen jsa svou pýchou; uvaž, že mnohem, přemnohem více zlého bys byl učinil, kdyby má milost nebyla tebe zadržovala.

Uvažuj pozorně, že nemáš ničeho, co by bylo tvým, ať jsou to dary přirozené, ať jsou dary nadpřirozené; uvažuj, že sám ze sebe nejsi ničím, ba, že jsi horším, než pouhé nic, neboť toto pouhé nic nemá aspoň zloby a nemá hříchu. Vynasnažuj se ustavičně potlačovati svou pýchu a sestoupiti až na nejnižší stupeň svaté pokory, a to důkladným poznáváním sebe samého.

Tehdá budeš míti pravou pokoru srdce, kteréž máš učiti se ode mne, a kteráž jediná může býti jistým základem všech ostatních ctností.

§ 2. O mírnosti.

Budeš-li pokorný srdcem, budeš také mírný podle mých příkladů, kterých dal jsem ti právě proto tolik, abys mohl lépe se přiučiti této veliké ctnosti.

Útěkem do Egypta ušel jsem mírným způsobem rukám Herodovým. (Mat. 2, 14.)

Když fariseové chtěli mne zahubiti, mírně jsem se vzdálil z prostředku jich: Jesus autem sciens recessit inde. (Mat. 12, 15.)

Když chtěli mne svrci se skály, mírným způsobem jsem jim ušel: Jesus autem transiens per medium eorum, ibat. (Luk. 4, 30.)

Když Samaritáni nechtěli mne přijati, a moji učenníci chtěli způsobiti, aby oheň sestoupil s nebe a potrestal je, pokáral jsem je právě, že neznají ducha mírnosti, jenž jest ve mně a ježž měli míti i oni: Nescitis, cuius spiritus estis. (Luk. 9, 55.)

Když mne zlehčovali řkouce, že mám zlého ducha, mírně jsem odpověděl, že ho nemám: Ego daemonium non habeo. (Jan 8, 49.)

Když mne chtěli kamenovati, mírným způsobem jsem se ukryl a vyšel jsem z chrámu, abych unikl jejich zuřivosti: Abscondit se et exivit de templo. (Jan 8, 59.)

Posléze všecko, co událo se při mém utrpení, od té chvíle, kdy Jidáš mne políbil, až do chvíle, kdy dokonán jsem na

kříži, bylo nepřetržitou řadou příkladů mírnosti.

Uč se tedy této veliké ctnosti ode mne, a i tehdá, když měl bys příležitost pomstíti křivd sobě učiněných a pokořiti svých nepřátel, mluv a počínej si mírně, pamětliv jsa mých příkladův.

Rozpomeň se také na všecko, co napsal o mé osobě prorok: Milý můj, v němž se mé duši dobře zalíbilo... nebude se vaditi, ani křičeti, aniž uslyší kdo na ulicích hlas jeho: třtiny nalomené nedolomí, a knotu kouřícího se neuhasí. *Dilectus meus, in quo bene complacuit animae meae... non contendet, neque clamabit, neque audiet aliquis in plateis vocem eius: arundinem quassatam non confringet, et lignum fumigans non extinguet.* (Mat. 12, 18. ss.)

Nezapomínej nikdy tohoto naučení, kdykoliv tvá sebeláska bude nějakým způsobem uražena a bude se ti zdáti věc spravedlivou, aby ses rozhorlil pro uhájení své cti.

Buď pak mírným ke všem lidem a nenásleduj některých sluhův mých, kteří ukazují se mírnými vůči vznešeným a bohatým, jichž se bojí, a naopak snadno se ukazují hněvivými vůči lidem nízkým a chudým, jimiž pohrdají.

Takovou mírnost vůči vznešeným a bohatým já zavrhuji jakožto nedůstojnou zbabělost, a takové hněvivosti vůči níz-

kým a chudým pomstím já, jenž „činím soud nuzného, a pomstu chudých.“ (Ž. 139, 13.)

§ 3. O statečnosti.

Než mírnost nezvracejž se v slabost. Jáť jsem Beránek boží (Jan 1, 29.), avšak Beránek schopný hněvu (Zjev. 5, 16.), a sluhové moji, které posílám jako beránky, mají po mém příkladě býti též schopni svatého hněvu.

Dočítáš se proto, jak pohlížel jsem s hněvem na zatvrzelé a zaslepené pokrytce, *circumspiciens eos cum ira* (Mar. 3, 5.), jak nazval jsem je pokolením ještěrcím, *progenies viperarum*. (Mat. 12, 34.)

„Běda vám!“ hrozil jsem jim a mnohokráte jsem to opakoval před tváří zástupů. (Mat. 24.)

Tento svatý hněv vyléval jsem na ničemné pokrytce proto, abych zabránil škodě, kterouž činili sprostným duším skrze svou zlobu.

Podobně umějž i ty volati a hřímati proti svůdcům duší, a uměj varovati lid křesťanský před jejich zrádnými a ničemnými nástrahami.

„Varujte se zákonníků,“ *Cavete a scribis* (Mar. 12, 38.), volal jsem k zástupům a nic jsem nedbal jejich nenávisťi, která v nich více a více vzrůstala,

Ničemni svůdcové duší dovolávají se mých slov o mírnosti a o lásce, protože nechtí býti vyrušováni ze svého záhubného díla. Než ona slova nevztahují se na tento druh lidí, sice by lid můj trpěl škodu nenapravitelnou. Proto pozdvihuj hlasu svého proti nim a neboj se ani jejich stížností ani jejich hněvu. Užívej rázně meče mého božského slova a potírej mé nepřátely.

O, jak velice škodí křesťanskému lidu falešná mírumilovnost mých kněží, která jest v pravdě bázlivostí a zbabělým strachem. Odtud pochází, že na roli mé církve rozsévají se největší bludy, že se zakořeňují, rostou a rozmnožují se.

Tato bázlivost a zbabělý strach jest příčinou, že ti, kteří na mé roli pracují, usínají, a že člověk nepřítel může nasévat koukole. (Mat. 13, 25. ss.)

§ 4. O opatrnosti.

Svémi příklady dal jsem ti naučení, abys nebál se těch ničemných, kteří svádějí a oklamávají duše; nicméně buď pamětliv též mých naučení o opatrnosti.

Kdykoliv bude nutno, abys ukázal se odhodlaným a statečným, a k vůli nesmrtelným duším se vydal v jakékoliv nebezpečnosti, bojuj mužně; kdykoliv naopak můžeš se srážce vyhnouti, nepouštěj se zbytečně v zápas.

Viz můj příklad! Když vyhledávali mne Židé, aby mne zabili, věda, že nepřišla ještě má hodina, nechtěl jsem jíti jejich územím: non enim volebat in Judaeam ambulare, quia quaerebant Judaei interficere. (Jan 7, 4.)

Podobně znaje nestálost některých, kteří mi uvěřili, nesvěřoval jsem jim sebe a měl jsem se před nimi na pozoru: non credebat semetipsum eis. (Jan 2, 24.)

Víš, že jsem napomínal: Buďte opatrní jako hadové a sprostní jako holubice. Estote simplices sicut columbae et prudentes sicut serpentes. (Mat. 10, 16.)

Pročež smýšlej o všech lidech dobře a jednej se všemi, jakobys věděl, že jsou to lidé dobří, kdykoliv z toho, že je pokládáš za dobré lidi, ani tobě ani jiným nevzejde škoda; tehdáž buď sprostný jako holubice.

Naopak, kdyby z toho, že již předkem je pokládáš za dobré, mohlo pojíti něco zlého, tehdáž nevěř nikomu, měj se na pozoru, buď opatrný jako had.

Lidé zlí ovšem by si přáli, aby moji sluhové byli samé holubice, aby je mohli klamati a prováděti s nimi co by se jim líbilo; já však chci, aby byli, když jest zapotřebí, také opatrnými hady, aby poznávali všeliké úskoky a obratně se chránili před ranami nepřátelskými.

Z té příčiny hled' bedlivě k tomu, s kým jednáš, a nevidíš-li úplně spolehlivých znamení, že jest to osoba dobrá,

střez se svěřovati jí svého svědomí neb duše jiných, střez se, oznamovati jí své dobré úmysly a svaté záměry. Žádám si na svých služích sprostnosti obezřelé, moudré, osvícené, aby jí zloba nepřátel nemohla zle užívatí.

§ 5. O poslušnosti.

Jest ti povědomo, že můj apoštol řekl o mně, že byl jsem poslušný až k smrti: *Factus obediens usque ad mortem.* (Filipp. 2, 8.)

A nebyl jsem poslušen pouze svého nebeského Otce, nýbrž i těch, jichž poslouchati jsem nebyl nikterak povinen, jako matky své Marie a pěstouna svého Josefa: *Erat subditus illis.* (Luk. 2, 51.)

Snaž se, abys mne následoval dokonalým způsobem v této ctnosti, která tě učiní vítězem nade všemi tvými nepřáteli: *Vir obediens loquetur victorias.* (Přísl. 21, 28.)

Musíš míti dokonalou poslušnost vůči svému biskupovi; onť jest tvým představeným, poroučí ti ve jménu mém a jemu slíbil jsi poslušnost.

Hleď, abys nečinil nic, byť to i dobré bylo, proti jeho nařízení, neboť bych toho neschvaloval, nebylo by mi to ke slávě a tobě by se to obrátilo v trest a škodu.

Kdyby se ti zdálo, že co nařizuje, má malou důležitost, nicméně vyplň jeho roz-

kazy. Neboť vždycky jest věci velmi důležitou, aby ses cvičil v poslušnosti.

Ale protože biskup dosti často radí a nechce rozkazovati, čiň také podle jeho rad právě jakoby to byly rozkazy.

Z lásky k poslušnosti dělej podle jeho vůle i tenkrát, kdy nebyl bys neposlušným dělaje dle vůle své vlastní. Já ti dám za to své požehnání a uvidíš při svém konání následky tohoto požehnání.

Ale při tom dbej pilně toho, abys podřizoval se jeho rozkazům i radám z opravdové lásky k poslušnosti, nikoliv z úmyslů pozemských, abys snad získal sobě jeho náklonnosti a užil od něho nějakých dobrodiní.

Poslouchej ho jedině proto, abys učinil něco milého mně; já ti odplatím odplatou duchovní, a budu-li chtíti, též časnou, neboť v mé moci jest všechno.

§ 6. ○ čistotě.

Uvaž, že divem po všechny věky jedinným narodil jsem se z matky panny.

Rozpomeň se, že jsem nedovolil svým nepřátelům, aby mne sebe méně pomlouvali ze smyslnosti, ačkoliv jsem připustil jiné nejhorší pomluvy.

Má čistota přirozeně musila nekonečně převyšovati čistotu andělskou.

Ty máš usilovati, abys došel nejvyššího stupně této ctnosti a máš míti na

mysli, že řekl jsem obzvláště o svých služebnících: Budou jako andělé boží; erunt sicut angeli Dei.

Tímto slovem řečeno jest všecko: máš býti pozemským andělem, andělem ve svých pohledech, andělem v chování, ve slovech, v myšlenkách.

Budeš-li chtíti, můžeš jím býti, neboť má milost jest všemohoucí, a pomocí této milosti vždy jsem měl, a mám i nyní nemálo takových andělů pozemských.

Nebudeš-li chtíti býti andělem, budeš ďáblem. To se osvědčuje na všech křesťanech vůbec, ale na mých kněžích zvláště.

Neboť nepravost ctnosti této protivná jest člověku ze všech nepravostí nejpříro-zenější a nejhlouběji se vkrádá do jeho srdce; potom pak nejpevněji jím vládne.

Vkrádá se také do srdce mých služeb-níků jakožto pouhá a nevinná úcta ku kráse, pokrývá se někdy a schovává se pod rouškou křesťanské lásky neb útrp-nosti s mými tvory zarmoucenými a po-řebujícími pomoci, a také pod rouškou zbožnosti, kterou moji sluhové v těchto mých duších pěstují.

A potom, nezpozorovavše ani, co se jim do srdce vplížilo, bývají uchvázeni jakýmsi omámením, z něhož pochází příjemný pocit duševní, a pocit ten rozmno-žuje omámení a zase naopak, a obojí ro-ste co den.

Tito moji sluhové brzy mohli by poznati, že ta náklonnost již není tak čistá; ale když omámení a náklonnost se rozmohly, shledávají všecky vytáčky, aby si namluvili, že ta náklonnost posud jest nevinná; potom, nemohouce již vytáček najíti, začínají máti jakousi útrpnost s vlastní slabostí, a z ní začínají si dělati výmluvu.

A když došli až sem, již není propasti, do které nebyli by hotovi se vrhnouti, již není strachu, jenž by je zadržel; hřích smrtelný, svatokrádež, vyobcování z Církvě, peklo — všechno jest jim už ničím.

Ačkoliv milují peníze, přece je obětují; ačkoliv jsou pyšní, přec obětují svou čest; ačkoliv jsou plni sebelásky, přece vydávají věčnou spásu a život do zřejmého nebezpečení.

Na mých služebnících každý těžký hřích sám sebou jest těžší než na jiných lidech, zároveň pak spojuje se s poskvrněním všeliké svaté věci a i samého těla mého a krve mé na oltáři; a právě proto dosahuje v nich tato nepravost takové ohavnosti a ohyzdnosti, jaké nelze najíti na osobách světských.

Duše posedlé ďáblem nejsou tak převrácené jako duše služebníků mých oddaných smyslnosti. I mým holubičím, žíznicím po živé vodě mých svatých studnic, podávají někdy otrávený kalich Babylona, a usilují svatokrádežným způsobem smí-

chati s vodou rajskou jed pekelný, doufajíce, že tím způsobem snadněji oklamou jejich prostou mysl.

Ty věz, že jen tenkrát s mou milostí budeš bezpečen, když budeš se vystríhati všeliké příležitosti a zachováš si srdce ocelové, do něhož nedopustíš proniknouti dojmům smyslným, třeba tyto dojmy zdály se ti býti nevinné a nikterak nebezpečné.

§ 7. O zapírání sebe.

Všecek můj život, počínaje tím, co zakusil jsem v chlévě betlémském, až do toho, co bylo mi trpěti na kříži, byl ustavičným zapíráním sebe.

Také všecek tvůj život má býti, pokud připouští tvá slabost, podle mého příkladu životem umrtvování se, životem zapírání sebe.

To má se jeviti v tvém příbytku, jenž má býti jednoduchý, bez všelikých zbytečných výzdob. Jak lehkovážně a zženštile vypadají některé salonky a jak málo sluší knězi!

Také při knihách může býti marnost, když jich někdo hromadí zbytečné zpousty, nebo vyhledává skvostných vydání a drahých vazeb. Nevyhledávej těchto pěkných zbytečností!

Zapírání sebe má se jeviti na tvém stole, na němž budiž střídmost a míra

bez lahůdek a zvláště vybraných pokrmů. Někteří kněží starají se tak pečlivě o svůj stůl, že sotva lidé tohoto světa se jim v tom vyrovnají.

Zapírání sebe jeviž se v oděvu, jenž má býti slušný, ale obyčejný, podle církevních předpisů a jak se šatí hodní kněží. Někteří kněží užívají látek drahých a vybraných, jakoby se chtěli ukazovati se svými šaty ve společnostech marnivého světa.

Zapírání sebe má jeviti se v odpočinku a zábavách, které dlužno omeziti a zaříditi dle toho, jak jest jich zapotřebí. Někteří moji kněží zdají se býti živi k vůli zábavě: jednou vycházky, jindy hony, jindy dlouhé cestování a potom den co den hra nějaká. Zdá se, že po příkladu světáckých povalečů nevědí, jak užiti času svého života.

Neokoušejíce té útěchy duchovní, která vyplývá ze zbožnosti, a neznajíce sladkostí svatého života, cítí v sobě klamnou potřebu ustavičných zábav, aby si učinili snesitelnou tíhu života neužitečného a nešťastného.

Buď jist, že budeš-li horlivým a přičinlivým knězem, budeš míti málo kdy zapotřebí zábav a zotavení. Já dovedu tě občerstvovati i posilovati v ustavičných namáháních tvého povolání.

Uvaž také, že někteří moji kněží spotřebují neopatrných summ peněz na marné zařízení bytu, na zbytečné knihy, na

drahé šatstvo, na vybrané pokrmy, na přílišné zábavy, kterýchžto peněz velmi užitečně dalo by se upotřebiti na rozmanité skutky lásky křesťanské.

Sebezapírání jeviž se také tím, že budeš přemáhati choutky, věděti, čísti a studovati věci tvému povolání neužitečné.

Někteří moji sluhové honosí se nejrozmanitějšími studiemi, ale ne těmi, které jsou nutny, aby kněz uměl činiti lidi svatými.

Posléze, nejvíce a především snaž se zapírati sebe sama ve všem, co by vydávalo do nebezpečenství tvou čistotu, kteréžto ctnosti jest zapírání sebe sama nej-mocnější hradbou.

§ 8. Že kněz nemá poutati srdce svého ke věcem tohoto světa.

Já jsem vyvolil sobě naroditi se v chlévě a býti položenu do jeslí, zavinut jsa chudými plénkami; své dětství prožil jsem v obtížích a strádáních, jež spojeny jsou s vyhnanstvím; po celý pak život byl jsem živ v chudobě, která bývala někdy tak veliká, že mohl jsem opravdově říci: „Lišky doupata mají a ptactvo nebeské hnízda; ale Syn člověka nemá, kde by hlavu sklonil.“ *Vulpes foveas habent, volucres coeli nidos: Filius autem hominis non habet, ubi caput reclinet.* (Mat. 8, 20.)

Tímto způsobem chtěl jsem tě poučiti, co jsem soudil o všelikých statcích tohoto světa, a jak jsem chtěl, aby o nich soudili moji následovníci, zvláště pak nejdůvěrnější a největší přízně požívající, jakými jste vy, moji kněží.

Budeš-li souditi podle klamných názorů své smyslnosti, řekneš, že jest dobře míti statky a peníze, protože těmito prostředky lze způsobiti více dobrého. Než věz a věř, že nelze nijakým způsobem vyvrátiti té moudrosti, která jeví se v mém příkladě.

Pozoruj také, že nejznamenitější mezi mými svatými, a kteří způsobili nejvíce dobrého, byli chudí nebo dobrovolně stali se chudými; a čím větší chudobou se vyznamenávali, tím více rozmnožovali mou slávu.

Jáť jsem, který z ničeho učinil jsem všecky věci, a to jest obyčejným pravidlem mé prozřetelnosti při mých dílech.

Miluj tedy chudobu a nepoutej aspoň srdce svého k žádné věci tohoto světa; buď lhostejným k jakékoli ztrátě a k jakémukoli nedostatku.

Budeš-li takto smýšleti a jednati, nikdy se ti nebude nedostávat toho, co jest opravdu nutno; a jakou měrou budeš vzdalovati srdce své od statků pozemských, takovou měrou bude se rozhojňovati moje pomoc.

Pozoruj bedlivě cesty mé prozířetelnosti, a uvidíš, že jsem ke svým sluhům štědrým podle téže míry, podle které oni důvěřují se ve mne.

Rozpomeň se, jak tázal jsem se svých učenníků: „Když jsem vás poslal bez měšce, a bez mošny, a bez obuvi, zdaliž jste v čem nedostatek měli?“ A oni nemohli říci jinak než: „V ničemž.“ — Quando misi vos sine sacco, et pera, et calceamentis, numquid aliquid defuit vobis? At illi dixerunt: Nihil. (Luk. 22, 35. 36.)

Tím však, co právě řečeno, není ti zapovězeno, aby ses neživil z ovoce svého úřadu; to jest věc spravedlivá a můj apoštol mým jménem tě o tom ujišťuje. Nicméně snaž se, abys nikdy ničeho nečinil k vůli tomu, abys došel odměny časné.

Vykonávej všechno, co úřad tvůj ti ukládá, jedině s tím úmyslem, abys mne oslavoval, nehledě po odměně časné; dostane-li se ti jí, vezmi ji a užij jí pro potřeby života; ale dbej toho, aby nebyla ti nikdy ani vedleším účelem při tvém posvátném namáhání.

Jest snad nutný tento účel vedlejší? Pohleď na sluhu, jenž má svého pána opravdu rád! Snaží se vyhověti svému pánu ve všem jak nejlépe umí, a nemyslí na mzdu, ačkoliv ji dostává.

Nebylo by dobře, kdybys měl tento účel vedlejší: snadno mohla by tě okla-

mati náklonnost k věcem časným, takže mimo tvoje nadání z cíle vedlejšího stal by se cíl hlavní.

Čím to jest, že někteří moji služebníci, kteří chtějí míti vedlejším účelem svých prací odměnu časnou, dělají všechno, ba i více než mohou, dostávají-li se jim této odměny, a nechtějí dělati téměř nic, jestliže se jim této odměny nedostává?

Proto buď vždycky ochoten, dělati bez jakékoli odměny časné všechno to, co bys chtěl dělati, kdyby taková odměna tě očekávala.

A rozumí se, abys byl ochoten, dělati to stejně horlivě a stejně bedlivě; protože stává se, že někteří sluhové moji málo uvažující, pracují někdy na mé vinici a neberouce za to odměny od lidí, pracují liknavě a nedbale.

Myslí, že lidé, protože od nich nedostávají mzdy, musí spokojiti se s tou troškou přičinění, ať už je práce jejich jakákoliv; ale nemyslí na to, abych byl uspokojen já, k němuž jedinému mají hleděti.

Buď také toho bedliv, aby náklonnost ke věcem tohoto světa neobelstila tě jiným velmi chytrým způsobem.

Mezi mými služebníky jsou někteří, že rádi by si všecko podrželi, co mají, a rádi by něco ustrádali, ať málo, ať mnoho, podle možnosti; ale nechtějí aby

jim svědomí vyčítalo lakotu, a proto si umiňují, že po smrti věnují všechno své jmění dobrým účelům.

Neporadil-li jsi se s lidmi rozumnými, o nichž víš, že mají v sobě mého ducha, a kteří ti takovýto úmysl za příčinou nějaké duchovní potřeby nebo zvláštní užitečnosti schválili, střež se, následovati takových příkladů.

Jak chudičká to oběť, když umiňuješ si, dáti mi všechno tenkrát, když už nebudeš moci ničeho ponechati sobě.

Cokoliv můžeš dáti a vynaložiti na něco dobrého, dej a vynalož to, dokud jsi živ a neodkládej; neboť život váš jest nejistý, a taková oběť bude vzácnou obětí před mou tváří.

Vystříhej se posléze toho, abys neživil v sobě náklonnosti k věcem časným tím způsobem, že bys staral se o své chudé příbuzné více než jest opravdu nutno.

Nebudeš-li dbáti těchto výstrah, budeš na mojí vinici pracovníkem zništěným; nikdy se ti nebude zdáti, že máš dostatečné důchody, a budeš se více podobati kupci než knězi.

Pozoruj, jak já jsem si vedl vůči svým příbuzným: dopustil jsem zajisté, aby moje máti a můj domnělý otec Josef živili se prací rukou svých.

§ 9. O lásce.

Totož jest přikázání mé, abyste se vespolek milovali, jakož i já jsem miloval vás. Hoc est praeceptum meum, ut diligatis invicem sicut ego dilexi vos. (Jan 15, 12.)

Viz, jak miloval jsem nesmrtelné duše; z lásky k nim obětoval jsem svůj božský život. Já jsem pastýř dobrý. Dobrý pastýř dává život svůj za ovce své: ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro ovibus suis. (Jan 10., 11.)

Stejným způsobem z lásky k duším ani ty nešetři ničeho, ani svého života, jenž ostatně jest plný běd.

Měj lítost nad ubohými dušemi, když jsou nedbalostí některých pastýřů mých opuštěny a vydány všelikým ranám svých nepřátel. Rozpomeň se, že jest o mně psáno: Videns autem turbas, misertus est eis, quia erant vexati et iacentes sicut oves non habentes pastorem. (Mat. 9, 36.)

Dbej však, aby tato lítost tvá byla účinná, a abys podle mého příkladu pomáhal těmto opuštěným duším jak ti bude možno.

Neříkej: Není mou starostí, abych na ně myslil. Jestliže mne miluješ, věz, že láska k bližnímu vyžaduje, abys myslil na všechny duše celého světa, můžeš-li jim tím skutečně prospěti.

Avšak tato láska nebudiž pouze láskou duchovní: viz, jaké příklady jsem ti

dával maje slitování a pomáhaje také v potřebách časných.

Pravil jsem zajisté, nečině výjimky: Pojdtež ke mně všichni, kteří zarmoucení a obtíženi jste, a já vás občerstvím. Venite ad me omnes, qui laboratis et oneratis estis, et ego reficiam vos (Mat. 11, 28.).

Zajisté nenajdeš v mém evangeliu, že bych byl někomu odepřel pomoci v nějaké potřebě třeba úplně časné, a že bych nebyl pomohl.

Vida lačniců zástupy, měl jsem nad nimi lítost: misereor super turbam, (Mar. 7, 2.) a ihned jsem jim pomohl jedním z největších divů svých.

Když prosil mne setník za svého služebníka nemocného, ihned byl jsem ochoten přijíti a uzdraviti jej: ego veniam et curabo eum. (Mat. 7, 7.)

A když zarmoucený otec mne prosil, abych šel do domu jeho a navrátil život zemřelé dívce, nic neprodlévaje vstal jsem a šel jsem s ním, abych ho potěšil: et surgens Jesus, sequebatur eum. (Mat. 9, 19.)

Takovým způsobem k něžné soustrasti srdce pojila se moje ochotná pomoc.

Jestliže pak někdy dělal jsem se tvrdým, jako na příklad vůči ženě kananejské, činil jsem to proto, abych více ještě oživil její víru, a tuto víru abych více mohl velebiti, a abych i jí i jiným učinil milejší a podivnější prokázanou mi-

lost: Ó ženo, veliká jest víra tvá: sta-
niž se tobě, jakž chceš. O mulier, magna
est fides tua: fiat tibi sicut vis. (Mat.
15, 28.)

Měj tedy slitování se všemi potře-
bami svých bližních, a jak nejlépe mů-
žeš, ochotně jim pomáhej.

Chudí, zarmoucení a nemocní ať po-
znávají tě jakožto dobrého otce, jenž cítí
v srdci svém bolesti svých dětí a ochotně
jim pomáhá a jim ulehčuje.

Ale mnohdy se stává, že moji kněží,
majíce na očích skoro ustavičně spoustu
běd lidských, dívají se na ně lhostejně
a téměř ztrácejí cit pro ně. V takových
lidech láska ponenáhlu vyhasne.

Také to měj na paměti, abys bratřím
svým, potřebujícím pomoci, pomáhal, mů-
žeš-li, sám a ze svého.

Nenásleduj některých služebníků
mých, kteří s horlivostí chvály hodnou
starají se, aby našli potřebným lidem ně-
koho, jenž by jim pomohl, sami však buď
nikdy, buď skoro nikdy neotevrou své ru-
ky, uschovávajíce to, co mohou uscho-
vati, pro všechny možné budoucí svoje
potřeby.

Pamatuj si také to, abys potěšoval
zarmoucených i tehdá, když by se ti zdá-
lo, že ty sám spíše a více potřebuješ po-
těchy. Pomni, že já, ubíraje se na Kal-
varii, těšil jsem ženy, které plačíce mne
následovaly. (Luk. 23, 28.)

Když visel jsem na kříži, těšil jsem svou Matku a svého učenníka. (Jan 19, 26. 27.)

Kdo zarmoucen jsa, zapomíná vlastního žalu, aby potěšil bratra svého v jeho bolesti, koná skutek lásky velice drahý před očima mými.

Avšak nemíchej se z falešné lásky do světských rozepří a sporů, neboť takovým způsobem mohl bys snadno promarniti mnoho drahého času záležitostmi nebezpečnými tvému duchu.

Pamatuj, že nechtěl jsem rozsuzovati oněch bratrů, kteří měli se děliti o dědictví, a místo toho mluvil jsem proti lakotě. (Luk. 12, 14. n.)

Čiň také ty podobně, když tě někdo žádá, abys měl účastenství v záležitostech světských.

§ 10. O srovnání vůle vlastní s vůlí Boží.

Já jsem ten, o němž řekl prorok: Obsah knih svatých jest ten,*) že praví o mně, že mám konati tvou vůli (ó Pane!): Bože můj, chtěl jsem to, a zákon tvůj byl jest uprostřed srdce mého. In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam: Deus meus, volui, et

---

*) Tak vykládá Bellarmin po příkladě sv. Otcův slova žalmu: „in capite libri.“

legem tuam in medio cordis mei. (Ž. 39, 8, 9.)

Proto má tvůj život veškeren záležeti v tom, abys činil jedině vůli mou: toto jedině máš vždycky chtít, a to má vždycky býti uprostřed srdce tvého a spravovati i řídit všechny tvoje city.

Já jsem říkal: „Nehledám vůle své, ale vůle toho, kterýž mne poslal.“ Non quaero voluntatem meam, sed voluntatem eis, qui misit me. (Jan 5, 30.)

Ano, i to jsem řekl, že neživím se jinou věcí, než tím jediným, že činím vůli Otce svého, abych byl ho poslušen ve všem, co mi přikázal. Meus cibus est, ut faciam voluntatem eius, qui misit me, ut perficiam opus eius. (Jan 4, 34.)

Řekl jsem i to, že pouze toho uznávám za svého bratra, za svou sestru, za svou matku, kdo činí vůli mého nebeského Otce. Ecce mater mea et fratres mei: quicumque enim fecerit voluntatem Patris mei, qui in coelis est, ipse meus frater et soror et mater est. (Mat. 12, 49.)

A když Petr chtěl mne v zahradě getsemanské brániti, krotil jsem jeho přílišnou horlivost, řka: Což nemám píti kalich, kterýž mi dal Otec? Calicem, quem dedit mihi Pater, non vis, ut bibam illum? (Jan 18, 11.) A byl to zajisté kalich plný nesmírné hořkosti.

Viz tudíž všechno, co jsem činil: Co libého jest jemu, to já činím vždycky.

Ego quae placita sunt ei, facio semper.
(Jan 8, 29.)

Proto veškerá tvoje touha má se k tomu nésti, aby dála se má svatá vůle, a všechna přání tvá mají soustřeďovati se v tom jediném přání, aby dalo se pouze a úplně to, co chci já.

A to pravím o všech milostech časných i duchovních, jichž máš potřebí, o všem dobrém, které máš konati ve svém povolání, a o všem, co děje se ve světě.

Vůle má jest nekonečně dobrá, příjemná i lásky hodná: mimo ni není ani stínu dobra, a v ní jest všecko dobro.

Nechci-li tedy já, nebudeš chtíti, abys měl o jeden vlas více na své hlavě, a jediné podle toho, jak jest vůle moje, budeš žádati mých svatých vnuknutí a ovoce svých apoštolských námah, míry milosti v tomto životě a míry slávy v onom.

Není-li má vůle, aby dalo se něco jinak, nebudeš přáti si hojnosti, když jest hlad, ani zdraví, když jest mor, ani pokoje, když jest válka.

Není možná, abys dovedl si představit, jak dobře všechno se děje, pokud má vůle to pořádá a řídí. Kdybys mohl si to představit, učinilo by tě to vskutku blaženým.

Nebudeš pak moci mysliti jinak; uvážíš-li, že cokoli dobrého v sobě obsahuje vůle mých svatých, mých andělů, mé panské matky, to všechno jest ničím, při-

rovnáno jsouc k tomu, co dobrého v sobě obsahuje má vůle božská.

Proto očima osvícenými věrou pohlížej zvláště na veškera svá utrpení vnitřní i vnější; a pokud pocházejí z mé vůle, nebo mou vůlí jsou řízena, uvidíš, že budeš milovati a radovati se z věcí, které ti bývají nejodpornější a nejbolestnější.

Zami.uješ-li si dokonale moji božskou vůli, tenkrát bude vůle tvá srovnávati se s vůlí boží tak, jak jest toho potřebí a jak to chci, abys byl opravdovým následovníkem mého příkladu.

Z té příčiny děláje cokoli, snaž se činiti jediné to, o čem víš, že jest mi to milo, a já tě budu osvěcovati a posilovati.

Této dokonalé srovnalosti vůle vlastní s vůlí boží bylo by ti třeba v čase pronásledování, kdybych dopustil na svou Církev této zkoušky.

Jsou doby, kdy dovoluji mocnostem temnosti zuřiti proti mým služebníkům, abych zkusil jejich statečnosti a ctnosti.

Jsou doby převratů, kdy nevinność pokládá se za zločin a bezbožnosť počítá se k zásluze.

Příklady toho vidíš v čase mého utrpení, kdy jsem pravil: *Haec est hora vestra et potestas tenebrarum.* (Luk. 22, 53.)

Viz, jak počínal jsem si v té době. V největší truchlivosti a v smrtelné úzkosti jsa postaven, hledal jsem posily v tom,

že déle jsem se modlil: *Factus in agonia prolixius orabat.* (Luk. 22, 43.)

Ani ty nedoufej, že najdeš posily někde jinde než v modlitbě. Jako mne při modlitbě potěšoval anděl, služebník můj, tak bude tebe potěšovati tvůj anděl strážce.

Jestliže tenkrát pro přirozenou slabost svoji budeš pocíťovati vnitřní bázeň, jako já jsem ji dobrovolně chtěl cítiti a cítil — *coepit pavere* (Mar. 14, 33), střež se, abys neukázal jí zevně zrakům svých nepřátel. Jako dal jsem k tomu milost svým mučenníkům, tak ji dám i tobě.

Rozpomeň se, že já, opuštěn jsa ode všech svých, obklopen jsa zarytými nepřáteli a zuřivým lidem, buď mlčel jsem důstojně, buď odpovídal jsem nebojácnými slovy. (Mat. 26, 65; Luk. 22, 53; Jan 19, 11 atd.)

Kdo k vůli mně trpí, má ukázati svým nepřátelům, že zná cenu a slávu svého utrpení.

Jestliže bych v takový čas chtěl vytrhnouti tě z rukou tvých nepřátel, snadno bych to učinil, a snad takovým způsobem, kterého ani ty, ani kdo jiný by si nedovedl pomysleti; naopak chtěl-li bych, aby se oběť tvá dokonala, jako se dokonala oběť moje, uvaž, že bylo by to větší milostí.

Jako já jsem se poroučel do rukou svého Otce: *In manus tuas commendo spiritum meum* (Luk. 23, 46), tak musíš

bys i ty se poručiti do rukou mých, pranic nemysle na sebe.

Uvaž, že jakoby nebyli měli žádné moci proti mně, kdyby nebyla jim dána s hůry (Jan 19, 11), tak by jí nemohli míti ani proti tobě.

Uvaž, že jako mně byl by dal Otec můj více nežli dvanácte pluků andělů, kdybych byl ho o to prosil, právě tak mohl bych, kdybych chtěl, poslati je na pomoc tobě.

Tys mým a ne svým majetkem; odevzdej se úplně do rukou mých; a jako moudrý vlastník se svými věcmi, tak i já učiním s tebou vždycky to, co bude nejlepší.

§ 11. O modlitbě.

Mé jméno jest Emanuel, jenž se vykládá: S námi Bůh. Vocabunt nomen eius Emmanuel, quod est interpretatum: nobiscum Deus. (Mat. 1, 23.) Pamatuj tedy na moji božskou přítomnost, neboť já jsem Bůh vždy s tebou.

Nemaje mezí své podstaty, jsem vždy přítomen v tvé duši svou bytností. Blaze ti, budu-li v ní vždycky přítomen také svou milostí! Budeš-li pak této mé přítomnosti vždy pamětliv, dám ti jí občas okoušetì a uznamenáš ji podle duchovní sladkosti a rozradostněné lásky.

Uvaž tedy, že není věci kolem tebe nebo uvnitř tebe, která by ti byla tak

blízka a tak přítomna, jako jsem já, tvůj Bůh a Pán.

Mysli si svoje srdce jako stánek mé božské velebnosti a tuto víru oživuj často, když se modlíš, i budeš se modliti pobožně a bez roztržitosti. Dám pak ti občas pocítiti, že jsem Emmanuel, „tvůj Bůh s tebou“.

Pozoruj pak, jaká obzvláštní naučení jsem ti dal v příčině modlitby, i pokud se týkají podstaty její, i pokud se týkají způsobu, jakým dlužno se modliti.

Co se týká modliteb veřejných, máš v té věci předpisy mé Církve, jež říděna jsou Duchem Svatým nařizuje ti modlitby, jež máš vykonávati, i čas jejich i způsob.

Co se týká modlitby soukromé, kterou máš pilně konati, aby v tobě vzrůstala duchovní horlivost, pozoruj, jak já jsem se modlil v zahradě Getsemanské a na kříži.

Podstata mé modlitby záležela v tom, že jsem se úplně srovnával s vůlí svého božského Otce a do jeho vůle jsem se úplně poroučel.

V zahradě Getsemanské mluvil jsem k Otci takto: „Děj se ne jak já chci, ale jakž (chceš) ty.“ Non sicut ego volo, sed sicut tu. (Mat. 26, 39.) Na kříži pak: „Otče, v ruce tvé poroučím ducha svého.“ In manus tuas commendo spiritum meum. (Luk. 23, 46.)

Protož modle se, žádej o vše dobré, jehož sobě přeješ, ale všechny tvé modlitby ať se končí a soustřeďují v tom, že budeš chtít prostě jen to, co chci já, a pak odevzdej se úplně do mých rukou.

Strany způsobu, jakým dlužno se modlit, vzpomeň si, že v zahradě Getsemanské opakoval jsem třikráte touž modlitbu: Oravit tertio eundem sermonem dicens. (Mat. 26, 44.) To jsem učinil, abych tě poučil, že jest dobře opakovati tytéž prosby s větší a větší vroucností a důvěrou.

Rovněž k tvému poučení, vstával jsem za časného rána a odcházel jsem modlit se do samoty: Diluculo valde surgens egressus abiit in desertum locum, ibique orabat. (Mar. 1, 35.)

Někdy trávil jsem celou noc na modlitbách: Erat pernoctans in oratione Dei. (Luk, 6, 12.)

Snaž se tedy činiti dle mého příkladu a časně vstávati k modlitbě, a modli se v samotě, abys neměl příležitosti k roztržitostem. Takovou samotu můžeš najíti také ve své světnici, podle napomenutí, jež jsem ti dal jinde: Když se budeš modlit, vejdi do pokojíka svého, zavři dvéře, a modli se Otci svému v skrytě. Cum oraveris, intra in cubiculum tuum, et clauso ostio, ora Patrem tuum in abscondito. (Mat. 6, 6.)

Nebude ti ovšem možno, modliti se dlouho v noci; přece však, když se probudíš, pozdvihni myslí své ke mně a vysílej ze srdce svého modlitby plné vroucího citu, pamětliv jsa slov prorokových: *In noctibus extollite manus vestras in sancta et benedicite Dominum.* (Žalm 133, 3.)

Protože pak živ jsi prostřed omamujících marností tohoto světa, jest ti zapotřebí ještě jiného druhu modlitby, abys nedal se oklamati takovými marnostmi, které mohly by ti pokaziti srdce a učiniti, že zapomněl bys na pravdy věčné.

A tento druh modlitby sluje rozjímání; rozjímáním naučíš se ceniti statky pozemské a nebeské podle jejich pravé ceny; v rozjímání poznáš, že statky tohoto světa jsou ničím, statky nebeské vším.

Proto všechny svaté knihy mé a všichni moji svatí napomínají tě, abys konal modlitbu rozjímavou.

V rozjímání naučíš se zabývati se se mnou, cítě živě moji přítomnost, v srdci tvém zapálí se horoucí láska, a duch tvůj dojde spojení s duchem mým.

Tenkráté modlitba tvoje bude vystupovati jako vonné kadidlo před obličejem mým, tenkráté modlitba tvoje bude podobna oné vznešené modlitbě, kterou já jsem vysílal k Otci svému, a nechtěje nic

jiného než to, co chci já, obdržíš vše, začkoli budeš prositi.

Uč se také ode mne připravovati se na větší a důležitější díla zvláštními modlitbami, jako jsem učinil já několikráte ke tvému poučení: tak učinil jsem, když vyvoloval jsem apoštoly, a nežli začalo se mé utrpení, modlil jsem se zvláště.

Takovým způsobem zajistíš svým záměrům dobrý výsledek, a při své nepatrnosti učiníš věci veliké, které skrze tebe učiním já, když budeš mne zvláštní modlitbou vzývati.

Uvažuj dále, že mimo modlitby každodenní a tyto zvláštní modlitby při věcech větší důležitosti bude skoro nezbytno, abys dopřál svému duchu nějakého času, aby docela v ústraní sebral se v modlitbě, a abys v tom čase odpočinul sobě od prací svého povolání a jediné si hleděl svého posvěcení.

Neboť ačkoli práce tvého povolání jsou svaté a prospěšné i tobě, přece pro tvoji křehkost jsou ti příčinou mnohé roztržitosti duševní, odkudž pochází, že nevšímáš si vždycky svého nitra tolik, kolik by bylo záhodno.

Stává se někdy, že čím úsilovněji duch pracuje o blahu jiných, tím více zemdlí, takže nemůže horlivě pracovati o blahu vlastním.

Jest proto záhodno, aby můj sluha nějaký čas přestal myslet na svoje bližní, aby si odpočinul v mé přítom-

nosti, a nezaměstnával se jiným, než sebou samým.

Viz, že takovýmto způsobem jednal jsem se svými apoštoly: Když mi byli zvěštovali všecko, co byli činili a učili, řekl jsem jim: Pojdte soukromí na pusté místo, a odpočiňte maličko. *Convenientes Apostoli ad Jesum, renuntiaverunt ei omnia, quae egerant et docuerant. Et ait illis: Venite seorsum in desertum locum, et requiescite pusillum. (Mar. 6, 30, 31.)*

Chápeš zajisté, že tento odpočinek v mé přítomnosti nebyl prázdňá neúčinnou, nýbrž plnou všeho dobrého, jež má přítomnost způsobuje.

Poslechni tedy příkazů svého představeného, nebo také rady svého duchovního vůdce, a uchyl se občas do zátiší v některém duchovním domě, a konej tam duchovní cvičení.

Tam obnoví se nebo rozhojní se horlivost tvé duše. Přímo budeš z toho mítí užitek ty sám; ale nepřímou vylíje se i na tvé bližní; neboť budeš-li zanícen ty, snadněji zanítíš jiné v mé svaté službě.

Pamatuj si posléze, že osvojíš-li si ctnost modlitby, t. j. trvalý návyk dobře a vroucně se modliti, touto ctností modlitby zjednáš a zachováš si poklad veškerých ostatních ctností.

§ 12. O mši sv.

Nejvznešenější modlitbou jest mše sv., v níž oběť mého těla a krve mé modlí se, chválí, činí dosti, děkuje nekonečně mocně.

Tato modlitba jest veskrze moje vlastní, jest největší moje dílo, dílo, jež jest tak veliké jako má božská moc; ale toto dílo dokonává se, ó knězi, skrze tebe.

Viz, jakým způsobem chtěl jsem obětovati a obětoval jsem poprvé tuto oběť, jež jest mne úplně hodna: ve večeřadle velikém prostřeném. Coenaculum grande stratum. (Mar. 14, 15.)

Srdce tvoje budiž tímto večeřadlem velikým a pěkně vyzdobeným, když jest ti sloužiti mši sv.

Buď večeřadlem velikým, majíc v sobě tak velikou důvěru v mou nekonečnou dobrotu, že není milosti, které bys netroufal si očekávati pro sebe i pro jiné.

Jdi k oltáři s toužebností, s toužebností celého srdce svého, tak abys mohl říci jako já: Desiderio desideravi hoc pascha manducare. (Luk. 22, 15.)

Jdi tam, toužebně si žádaje, aby mše svatá byla ti mannou právě tak sladkou jako nadpodstatnou, v níž bys našel vše dobré.

Jdi tam, toužebně si žádaje, abys mši sv. přispěl Církvi svaté ve všech jejích potřebách.

Ale doufej a doufej pevně, že tvoje přání nebudou sklamána, ba že budou ještě převýšena dobrodiními, která z mé moci a nekonečné štědrosti mše sv. uděluje.

Srdce tvé budiž také večeřadlem dobře vyzdobeným, abych v něm slušným způsobem mohl s tebou večeřeti v převelické lásce.

Uvaž nyní, není-li nutno, aby srdce tvé bylo vyzdobeno velikými ctnostmi, když sloužíš mši sv.

Již pro tuto příčinu jedinou měl bys snažiti se, abys došel nejvyššího stupně svatosti; a měl bys se o to snažiti i tenkrát, kdybys měl sloužiti mši sv. jen jedinkrát v celém svém životě. A pomysli nyní, že ji sloužíš den co den.

Snaž se také, abys připravil mi takovým způsobem ta srdce, která připouštím ke svému stolu, a pamatuj, že také jím jsem chlebem vezdejším, chlebem každodenním.

Buď toho pamětliv, abys mi nepřekážel přicházení k duším, kterým dávám ustavičnou touhu po mne, a s nimiž přál bych si stolovati co den právě tak jako s tebou.

Všem duším, které nenávidí hříchu, ať jest jakýkoli, nech moje večeřadlo vždycky otevřeno.

Jistě ony mne neomrzí, dokud já neomrzím jich.

Nebuď příliš přísným pro jejich nedostatky a nedokonalosti; uvaž, že také ty máš nedostatky a nedokonalosti, a snad větší; a přece sloužíš každého dne.

Jsou snad tyto nedokonalosti a nedostatky při tobě proto spíše omluvitelné, že jsi knězem?

HLAVA TŘETÍ.

O kněžské horlivosti.

§ 1. Horlivost v příčině důstojnosti a úpravy chrámové.

Horlivost domu tvého ztrávila mne. Tak mluvil prorok ve jménu mém. *Zelus domus tuæ comedit me.* (Žalm 68, 10.)

Několikrát dal jsem důkaz o své horlivosti v příčině svatého chrámu. Dvakráte vyhnal jsem z něho s nezvyklým hněvem ty, kteří jej hanobili, a chtěl jsem, aby bylo odneseno vše, co neslušelo se na místě svatém. (Jan 2, 15.; Mat. 21, 12.)

Jest povinností tvou, následovati mne v této svaté horlivosti, a netrpěti, aby dům můj, dům modlitby, kde jsem pravdivě a skutečně přítomen v nejsvětější svátosti, byl nějakým způsobem zhanobován.

Mnoho jest mi si stýskati na mé kněze; jednak, že jsou zbaběle bojácni, a nedovedou protiviti se bezbožným, kteří chrám zlehčují, jednak, že jsou nedbalí

a nevšímaví ve věcech týkajících se služeb božích.

Pro falešnou mírnost, pro falešnou opatrnost mlčí při mnohých zlehčováních mého domu, která stávají se pak zvykem, a dopouštějí, aby dala se mi potupa v mém domě, do očí.

Kdyby tací hanobitelé chrámu viděli, že moji sluhové jsou bdělými a přísnými strážci mého domu, zůstávali by venku, a mně by se nedálo tolik urážek.

Musím si také stýskati, že mnozí kněží jsou nedbalí a nevšímaví ve věcech týkajících se služby boží, neboť zhusta nedostává se chrámům náležité důstojnosti a úpravy.

Někteří moji kněží nestrpěli by, aby jejich obydlí bylo nehezské, ušpiněné a počernalé, ale strpí to v mém domě.

Nestrpěli by ve svých pokojích nářadí tak otlučeného a zaprášeného, jaké strpí na mých oltářích.

Nestrpěli by na svém domácím stole prádla tak špinavého a záplatovaného, jako bývá prádlo, jehož se užívá při slavení eucharistické oběti.

A ať se neomlouvají chudobou svých kostelů; neboť nestojí to tak přespříliš, udržovati čistotu a slušnost; a mimo to nedopustím, aby kněžím, kteří jsou horliví o můj dům, něco nutného scházelo.

Ať také neříkají, že jest to povinností jiných lidí, starati se o stavbu a potřeby kostelní; neboť jestliže oni lidé

jsou nedbalí, mají kněží ukázati se starostlivými, a buď jak buď, mají se postarati o nápravu ve všem, co jest v mém domě neslušno a uráží zbožnost křesťanského lidu a jeho víru seslabuje.

Přičiňuj se tedy, abys následoval mne v této svaté horlivosti; ze všech sil snaž se brániti všelikému zlehčování mého chrámu a dbej kolik můžeš, aby ve chrámě vše bylo čisto a úhledno. A toho zajisté má dbáti každý, kdo věří, že jest tam v domě mém, kde zůstávám ve dne v noci, jsa tu skutečně a pravdivě přítomen.

§ 2. O kázání a jak je má provázeti příklad kazatelův.

Tvá horlivost má se jeviti především v tom, že budeš se přičiňovati o spásu duší, a to zvláště hlásáním slova božího. Viz, jaké příklady jsem ti zanechal ke tvému poučení!

Pozoruj nejprve, že zástupové divili se mému učení, nebo učil jsem je jako maje moc: admirabantur turbae super doctrina eius: erat enim docens eos sicut potestatem habens. (Mat. 7, 28. 29.)

Tuto zvláštní moc měl jsem při sobě nejen proto, že jsem byl božským mistrem, nýbrž zjednal jsem ji svým slovům také svým vlastním příkladem, protože všichni věděli, že já první jsem činil to, co slyšeli mne kázati.

Chtěl jsem, aby bylo o mne napsáno, že začal jsem činiti a potom učiti: coepit Jesus facere et docere. (Sk. ap. 1, 1.)

Také ty, jakožto kněz můj, máš zvláštní moc hlásati slovo mé lidu křesťanskému, moc, která vyplývá z tvého svatého povolání, a jež mocně působí v srdce lidská.

Avšak tato moc ještě nestačí, aby tvé kázání bylo velmi užitečno, nýbrž musíš jí přidati ještě jinou moc, a té můžeš dosíci pouze příkladným životem.

Nečiníš-li tak, jak kážeš, co bude moci mysliti lid křesťanský o tvém kázání?

Pomyslí si, že to učení, které hlásáš, neuznáváš za dobré pro sebe, nechtěje se jím řídit; že tedy nemůžeš ho uznávati za dobré ani pro jiné; že jsi tedy pokrytcem, jenž ústy svými pronášíš slova, jsoucí v rozporu se smýšlením tvého srdce.

Jak žalostné to kázání, když kněz pyšný hlásá pokoru, lakomý štědrost, smyslný zdrželivost!

Jáť táži se ústy svého proroka kněze hříšného: „Proč ty vypravuješ spravedlnosti mé a béřeš smlouvu mou v ústa svá?“ (Ž. 49,16.)

§ 3. Kázání budiž příjemné.

A všichni mi posvědčovali, a divili se libým slovům, která vycházela z úst mých.

Omnes testimonium illi dabant, et mirabantur in verbis gratiae, quae procedebant de ore eius. (Luk. 4, 22.)

Dvojím způsobem byla má slova plna libosti: protože byla příjemná a přitahovala pozornost posluchačův, a protože byla plna ducha a účinné lásky. Snaž se tedy, abys káže získával si ducha posluchačů laskavými a útěšnými slovy, tak aby tě rádi poslouchali.

Poslouchají-li lidé kazatele rádi, jest to již dobrou přípravou, aby měli ze slova božího užitek.

Nenásleduj příkladu některých mých služebníků, kteří ustavičně horlí a bouří proti ubohým hříšníkům, a chléb mého božského slova vždycky rozdávají posypaný žíravou hořkostí.

Mluv jako otec, mluv jako bratr, mluv jako přítel: tehdá budou slova tvá plna libosti, a posluchači rádi je budou slyšati.

§ 4. Kázání budiž horlivé.

Jest dále také třeba, aby tvému kázání dodávala libosti duchovní vroucnost, tak aby tvoje kázání zjednávajíc si pozornost posluchačův, dojímalo zároveň jejich srdce a nad nimi vítězilo.

Několik chladných a vypočítaných slov přinese pramálo užitku; třeba jest, aby slova ta kladla ti do úst horlivost a aby byla zanícena láskou; třeba jest, aby bylo

viděti, že kazatel více mluví vroucím srdcem než zvučným jazykem.

Ale chceš-li, ó knězi můj, takovým způsobem mluvit, není pro to jiného prostředku, než srdce čisté a srdce svaté; nebude-li srdce tvé svaté, nebude v tvém kázání pravé vroucnosti a horlivosti.

A nechtěj se klamati, domnívaje se, že bys mohl tuto horlivost líčiti a nápodobiti důraznou mluvu horlivých kazatelů naučenou důrazností a silou řeči.

Či-li myslíš, že bys mohl toho dokázati, aby oheň namalovaný měl účinky jako oheň opravdový? Oheň opravdový ztravuje dřevo a rozpouští kov: oheň namalovaný nechá vše býti tak, jak to jest.

Horlivost naučená jest věcí směšnou a nemající pražádných účinkův; jest věcí hodící se do divadla, ale ne na kazatelnu.

Přičiňuj se tedy, seč jsou tvé síly, abys měl srdce čisté, srdce svaté, srdce plné pravé horlivosti duchovní; a tak budou slova tvá plna síly a libosti.

§ 5. Kázání budiž prosté.

Kázání moje, jsouc plno moci a libosti, bylo zároveň docela prosté; i zanechal jsem toho mnohé příklady ve svém evangeliu.

Mému kázání mohli rozuměti i lidé docela zanedbaní a nechápaví; proto ná-

sledovalo mne takové množství lidu, a z mých slov brali užitek přede všemi jinými lidé chudí: Pauperibus evangelizatur. (Mat. 11, 5.)

Jest mi velmi si stěžovati do některých kněží mých, kterým udělil jsem obzvláštní dary, aby s velikým užitkem mohli hlásati mé slovo, a kteří hlásají je skoro zcela neužitečně, protože káží tak, že lid křesťanský málo je chápe.

Marnivá snaha,jeviti se výmluvnými, je zaslepuje: říkají, že jim jde o důstojnost posvátného řečnictví, ale já, jenž vidím až na dno jejich srdce, poznávám, že hledají pochvaly u lidí a rádi by si zjednali nějakou pověst.

Kázání tvoje budiž tak snadné a prosté, aby i lidé nejméně chápaví mohli porozuměti každé tvé myšlence, každému tvému slovu.

A nečin rozdíl mezi kázáním a kázáním, jakoby musilo býti kázání sváteční a kázání všední, kázání skvostné a kázání obyčejné, kázání pro pány a kázání pro prostý lid.

Neříkej, že někteří lidé nepřijdou poslouchati mého slova, nebudou-li navnazení řečnickými výzdobami kázání. Jeť jedno, přijdou-li takovíto lidé nebo nepřijdou, protože neužijí kázání na svůj prospěch.

Tvou starostí buď, abys připravil pastvu všem duším prahnoucím a toužícím

po pokrmu duchovním: tyto duše dobře vědí, že slovo mé jest chlebem a ne cukrovinkami.

§ 6. Kázání budiž moudré.

Jestliže ti doporučím prostotu kázání, nechoť tím schvalovati nedbalost mnohých služebníků mých, kteří buď nikerak nemyslí, nebo málo myslí na to, co svým posluchačům řeknou, a káží, co jim na jazyk přijde, a krmí lid můj prázdnými slovy a planými city.

Ti, kteří poslouchali mé kázání a nevěděli, kdo bych byl, divíce se říkali: „Odkud má tento moudrost tu?“ Unde huic sapientia haec? (Mat. 13, 54.)

Tvoje kázání, jakkoliv prosté, má býti plné moudrosti opravdové, živící ducha.

Proto myslí před kázáním dobře na to, o čem hodláš kázati, shledávej důvody, kterými bys posluchače nejjistěji přesvědčil, a pohnutky, kterými bys jejich srdce nejsnadněji pohnul.

Obhájce, jenž zastává věc veliké důležitosti, nemluví nikdy, co mu přijde na jazyk, nýbrž důkladně vše uváží a dobře se připraví. Věc, kterou zastáváš ty, jest nesmírné důležitosti, neboť jde o spásu duší, které mne stály všechnu mou krev.

Aniž si odpouštěj tuto přípravu z toho důvodu, že domníváš se míti cvik a obratnost v řeči.

Budeš-li posuzovati své kázání klidně a nestranně, uvidíš, že kážeš-li, nepřipraviv se dobře dříve a nevěda dobře, co chceš na kazatelně říci, tvá obratnost v řeči a tvůj cvik záleží v tom, že pleškáš nepřislušně o věcech svatých.

Pozoruj, co tu slov neužitečných, co myšlenek nerozvážných, co tvrzení nesprávných a druhdy i docela bludných!

Mnozí služebníci moji, zvláště po venkově, kde, jak říkají, není posluchačů, kteří by je přísně posuzovali, špatně zacházejí s mým božským slovem.

Nepomyslí, že je poslouchám já, a že budu na nich žádati přísného počtu z tolikerých kázání, při nichž tak špatně nakládali s mým slovem, a svou velkou nedbalostí a nedostatkem přípravy učinili je v ústech svých neužitečným neb i směšným.

§ 7. Že kněz s velikou horlivostí má vyhledávati hříšníkův.

Řekl jsem kdysi učenníkům svým, že z nich učiním rybáře lidí: *Faciam vos fieri piscatores hominum* (Mar. 1. 17.). Rybáři někdy loví sítí, a někdy udicí.

Mojí kněží loví sítí, když zvěstují shromážděnému lidu moje slovo, a obracejíce mnoho hříšníků, získávají je mně; udicí pak loví, když soukromí napomínají hříšníka, aby se obrátil.

Moje evangelium ti vyprávuje, že já za času svého života smrtelného činil jsem i toto i ono.

Viděl jsi, jaké příklady, jsem ti zanechal v příčině kázání; pozoruj také jiné příklady, které ti ukazují, jak jsem se přičiňoval soukromí o obrácení hříšníků.

Kdykoliv se mi nahodila příležitost obrátiti ubohé hříšníky, vždy jsem jí použil. Takovým způsobem, když ode mne žádali milostí časných, užil jsem toho k tomu, abych jim udělil milostí duchovních.

Hle, když člověk šlakem poražený žádal si býti uzdravenu od své nemoci, já dotekl jsem se srdce jeho, pohnul jsem jej uvnitř, aby litoval svých hříchů, a poslal jsem jej domů zdravého netoliko tělem, nýbrž hlavně také duší: Remittuntur tibi peccata tua. (Mat. 9, 2.)

Buď také ty této věci bedliv, kdykoliv přijde k tobě nějaký hříšník, abys mu prokázal nebo vymohl nějaké dobrodiní časné.

Tenkráte jest čas vzbuditi v něm nějakou dobrou myšlenku, učiniti jej pozorná na jeho špatný stav duševní, a napomenouti jej laskavě, aby se obrátil.

Přičiň se, aby viděl, že jsi úplně ochoten vyplniti podle možnosti jeho přání v příčině věci, o niž prosí; ale zároveň ho popros, aby on zase vyplnil tvoje přání, které záleží v tom, aby se staral o to, čeho nejvíce potřebuje, totiž o milost boží, které jest zbaven, popros

ho, aby on zase vyplnil tvoje přání, které záleží v tom, by zanechal hříchu, kterého nemůžeš pokojně viděti na jeho duši, protože z lásky ke mně miluješ v něm především jeho duši.

Kdyby duchovní pastýři této věci byli bedliví a nedávali si ucházeti takových příležitostí, které se velmi často naskytují, mohli by mnoho zbloudilých duší přivésti zpět ke mně.

Jestliže pak nepřicházeli hříšníci ke mně, já sám vyhledával jsem příležitosti, abych se s nimi mohl stýkati; proto přijímal jsem pozvání, abych u někoho jedl, když tam byli hříšníci, a šel jsem tam, abych uzdravil jejich duši.

A ačkoliv zlomyslní mne pomlouvali, a mne považovali za hříšníka, protože jsem si neošklivil společnosti hříšníků, já nedbal jsem jejich řečí a přicházel jsem na pomoc duším, potřebujícím pomoci. Víš, jak mne pomlouvali, rkouce: Aj, člověk žráč a pijan vína, přítel publikánů a hříšníků! *Ecce homo vorax et potator vini, publicanorum et peccatorum amicus.* (Mat. 11, 19.)

Nedbal jsem těchto urážlivých pomluv, ačkoliv, nechtěje, aby duše slabé se pohoršovaly, ukazoval jsem jim, pro kterou příčinu jsem obcoval s lidmi toho druhu, totiž proto, že toužil jsem uzdraviti je jako duchovní lékař od duchovních nemocí.

Při takové příležitosti jsem řekl: Ne-
potřebujít zdraví lékaře, ale nemocní. Ne-
bo nepřišel jsem volat spravedlivých, ale
hříšných. Non est opus valentibus me-
dico, sed male habentibus... Non veni
vocare iustos, sed peccatores. (Mat. 9,
12, 13.)

Když pak nemysleli na to, aby mne
pozvali, neb se neosmělovali, tu já sám
s jakousi svatou smělostí jsem se k nim
zval, jako jsem učinil se Zachěm, jemuž
jsem děl: „Dnes v domě tvém musím
zůstat.“ Hodie in domo tua oportet me
manere. (Luk. 19, 5.)

Podobně i ty, starostliv jsa o duše
hříšníků, nevyhýbej se příležitostem, do-
stati se s nimi do styku, nýbrž spíše vy-
hledávej jich vhodným způsobem jakožto
duchovní lékař, jenž má hříšníky uzdra-
vovati.

Buď však pamětliv toho, abys ukazo-
val, že máš při tom svaté úmysly, a že
obcuje s nimi, nechceš schvalovati jejich
nepravostí. Budiž proto ve všem svém
obcování s hříšníky takový, abys je vším
vzdělával, jakož se sluší tvému svatému
povolání.

Pozoruj dále, že nepřestával jsem při-
čiňovati se o obrácení hříšníkův ani ten-
krát, když jsem byl unaven a když jsem
si odpočíval.

Pozoruj mne v Sichar a viz, jak un-
aven jsa cestou a sedě podle studnice, obra-
cel jsem ženu Samaritánku.

Viz, jak použil jsem přirozené vody té studnice jakožto příležitosti, abych mohl mluvit s touto hříšnicí a vzbudit v ní touhu po duchovní vodě mé milosti, která ji posvětila.

Tak čin i ty. Když unaven jsa svým zaměstnáním, vyhledáváš osvěžení a odpočinku, tenkrát, naskytne-li se ti vhodná příležitost, posvěcuj svůj odpočinek a své osvěžení podobným způsobem jako já.

Věc úplně lhostejná může ti poskytnouti příležitost a látku k hovoru užitečnému duši, tak abys osvětil a zburcoval některou duši zaslepenou, která spí ve hříchu.

Takto počínají si služebníci moji, kteří vždycky jsou pohotově použiti každé příležitosti, aby ukojili touhy srdce mého, a první touhou mou jest spása duší.

§ 8. Že kněz má ochotně přijímati hříšníky.

Pozoruj také, že přijímal jsem hříšníky, kdykoli a kdekoli ke mně přicházeli, třeba si někdy vybrali místo a čas méně příhodný; a přijímal jsem je, i když se lásky mé učinili úplně nehodnými.

Viz, jak přijal jsem Magdalenu, ačkoliv přišla ke mně tam a v takový čas, že to nebylo příhodno, jak každý mohl souditi, totiž při hostině; a viz, jak jsem

se jí zastal vůči Šimonovi, jenž nevrle na ni patřil jakožto na veřejnou hříšnici. (Luk. 7, 37. nn.)

Podobně i ty, když přijde k tobě nějaký hříšník, přijmi jej laskavě a rád, třeba přicházel nevhod, a neposílej ho pryč, aby přišel jindy; pokud jest ti možno, ihned učiň, čeho jeho duše potřebuje k svému upokojení, a smiř jej se mnou.

Někteří služebníci moji, jsouce voláni do zpovědnice v hodinu jim nepříhodnou nebo některého dne, kterého neurčili k slyšení svaté zpovědi, posílají ty, kteří chtějí se zpovídati, s velikou lhostejností domů, neuvažující, že snad duše ty jsou obtíženy hříchy a mají zapotřebí, aby oděly se opět mou milostí. Jiní nebojí se odložiti kajicníkům rozhřešení i když zcela zjevná nutnost toho nevyžaduje. Takoví služebníci moji nechápou, jak strašlivou věcí jest hřích, nechápou, v jak děsném nebezpečení jest duše, zbavená mé posvěcující milosti.

Jest ti také známo, jak ochotně přijal jsem lotra, jenž na kříži se obrátil, ačkoliv několik okamžiků před tím rouhal se spolu se svým zatvrzelým druhem mé božské osobě. Sotva projevil svou lítost, ihned jsem mu odpověděl: Dnes budeš se mnou v ráji. Hodie mecum eris in paradiso. (Luk. 23, 43.)

Kdyby tobě některý hříšník byl někdy ublížil nebo tě potupil, nedbej toho podle mého příkladu, a zvláště toho nedbej a

nevzpomínej, když bys mohl prospěti jeho duši. Tenkrát přijmi její a jednej s ním tak, jako by to byl tvůj nejlepší přítel.

§ 9. Jak laskavě má kněz přijímati hříšníky.

Toto ti především kladu na srdce, abys přijímal hříšníky s veškerou láskou a přívětivě, aby se nepostrašili a nevzdalovali se tebe, jenž máš býti jejich lékařem.

Pozoruj, jak laskavě přijal jsem Zachea, Magdalenu, ženu Samaritánku, a hříšníci, jež byla dopadena v cizoložství.

Tato, plna studu pro svůj hřích, třásla se hrůzou před ukamenováním, kterým jí hrozili, já však zahanbil jsem falešnou horlivost těch, kteří na ni žalovali, a přiměl jsem je, že mlčky se vzdálili. Otázal jsem se jí potom, zdaliž nikdo jí neodsoudil; a když odpověděla, že nikdo, řekl jsem: Aniž já tebe odsoudím. Jdi, a již více nehřeš! *Nec ego te condemnabo. Vade et iam amplius noli peccare.* (Jan 8, 11.)

Také ty jsi hříšník a máš mého milosrdenství zapotřebí: podle svého slibu budu míti s tebou takové milosrdenství, jaké ty jsi měl se svými bratry hříšnými. *Eadem mensura, qua mensi fueritis, remetietur vobis.* (L. 6, 38.)

§ 10. Jak má býti kněz shovívavým k duším slabým.

Já jsem vyučoval dokonalosti, ale snášel jsem lidské nedokonalosti a uměl jsem býti shovívavým k slabostem lidí, abych je od nich vyléčil.

Pozoruj obzvláště, jak jednal jsem s Nikodemem, jenž velice si vážil i mne, i mého učení, ale obával se, aby nepopudil proti sobě nenávisti mých nepřátel.

Nechtěje proto býti nikým viděn, přišel ke mně času nočního slyšeti mé výklady: netroufalte si ukázati, že jest mým učenníkem. Hic venit ad Jesum nocte. (Jan 3, 2.)

To byla slabost lidských ohledů, než přece jsem ji strpěl, aniž jsem ho odehnal od sebe, nýbrž poučoval jsem jej a snažil jsem se, získati si jeho náklonnost. Když pak poznal mne lépe, odvážil se mluvíti ve shromáždění fariseův na můj prospěch. Po mé smrti rostla jeho odvaha a jeho láska, takže nebál se nabalsamovati mé tělo a pak snášeti pronásledování pro jméno moje. (Jan 19, 39. nn.)

Podobně také ty snášej slabosti lidské: zacházeje s lidmi laskavě a shovívavě, získáš je ponenáhlu pro mne, aby si mne zamilovali.

Za nynějších dob mnozí lidé mají tu velikou chybu, že se za mne skoro stydí, bojíce se posměchu mých nepřátel. Takových lidí nelze přiměti k jistým úko-

nům náboženským, které jsou sice velmi užitečné a chvályhodné, ale přece nikoli nutné k spasení.

Tito lidé chtějí býti mými následovníky, ale jak jen možno potají; a žádá-li se na nich to, co dělají duše horlivé, raději nechají všeho, co dělávali dobrého.

Když tedy běží o takovéto lidi, spokoj se s tím, co křesťan musí nezbytně činiti; ponenáhlu se ti podaří přiměti je, aby překonali ty nešťastné lidské ohledy, které je nyní dělají bázlivými, a s mou milostí docílíš toho, že bázliví změní se v lidi statečné.

Buď zvláště toho bedliv, abys laskavě přijímal ubohé hříšníky, když přicházejí k tobě vyznávat se ze svých hříchů; byť hříchů jejich byly sebe těžší, byť byli špatně disponováni, přijmi je s největší láskou, jak toho vyžaduje jejich duchovní potřeba.

Někteří kněží, zvláště v některých chvílích smutné nebo mrzuté mysli, přijímají je tak nelaskavě a tvrdě, že tito nešťastní se rozmrzí a vzdají se všeliké myšlenky na polepšení.

Moji služebníci mají uvážiti, že čím více hříchů mají hříšníci, a čím méně jsou disponováni, tím větší soustrasti a lásky zasluhují, a že budu potom na nich žádati počtu ze záhuby oněch duší.

§ 11. O duchovním pěstování věřících, zvláště dětí.

Tvým úkolem, knězi můj, jest, abys vzdělával mou vinnici zamilovanou, kterou zaléval jsem nejen svým potem, nýbrž i svou krví.

Touto vinnicí jsou křesťanské duše, a tvým úkolem jest, přičiňovati se veškerou svou silou a všemi vhodnými prostředky, aby tyto duše přinášely ovoce všelikých dobrých skutkův.

Tvá horlivost obracejž se nejprve k dětem, které jsou na mé vinnici útlými révami, a mají nejvíce zapotřebí, aby byly pečlivě a opatrně pěstěny.

Pozoruj, jak rád jsem se zabýval dětmi a chtěl jsem, aby jich nechávali přicházeti ke mně. Když moji učeníci posílali je pryč, obávající se, že by mi byly na obtíž, děl jsem jim: Nechte dítek, a nebraňte jim ke mně jíti. *Sinite parvulos, et nolite eos prohibere ad me venire. (Mat. 19, 14.)*

Vzkládal jsem potom své božské ruce na jejich nevinné hlavy a uštědřoval jsem jim bohatě svého požehnání: *Oblati sunt ei parvuli, ut manus eis imponeret et oraret... Et cum imposuisset illis manus, abiit inde. (Mat. 19, 13. 15.)*

Musíš se tedy ujímati dětí obzvláště pečlivě, a vyučovati je trpělivě pravdám víry svaté a jejich povinnostem.

Dbej, aby mne začaly poznávati, jakmile se začne rozvíjeti jejich soudnost. Poučuj jich podle jejich chápavosti o tom, kdo jsem, jak jsem dobrý a jak velice sám v sobě zasluhuji býti milován, jak mnoho učinil jsem pro jejich spasení, a jak velmi mnoho dobrého chci jim prokázati v tomto životě i v onom.

Uč je, že pro všechny tyto příčiny mají mne milovati z celého srdce svého, a že mají mne milovati více než otce, více než matku, a více než všechno jiné.

Když pak vzbudíš v jejich srdci lásku ke mně, postarej se, aby ji dovedly vzbuzovati a vzbuzovaly ústy, a to srdečně a cítíce, co říkají — arci podle své chápavosti.

Jest katolickou naukou, že člověk dospívá k rozumu, ihned jest zavázán vzbuzovati lásku k Bohu; než obyčejně tato nauka podává se dospělým, jimž už nemůže prospěti, protože již jest za nimi ona první doba rozumové činnosti, a tudíž nemohou již této nauky upotřebiti.

Jediným dětem tato nauka jest prospěšná, ale těm zřídka se předkládá, a nepomáhá se jim, aby ji skutkem prováděly.

Naučí se odříkávati mechanicky vzbuzení lásky k Bohu, ale odříkávají je, necítíce uvnitř ničeho, a odříkávaly by právě tak jakoukoliv modlitbu v řeči jim neznámé.

Učiníš svou povinnost a věc mně na výsost milou, probouzeje a pěstuje v těchto panenských duších city lásky ke mně, tak aby byly prvnými city jejich srdce.

Toť jsou ty prvotiny, kterých sobě žádám; buď toho bedliv, abych o ně nebyl ošizen.

Snaž se také vpraviti dětem do srdce velikou ošklivost před hříchem, líče jej útlé chápavosti jejich jako první a jedinou opravdu zlou věc.

Takovým způsobem nejspíše docílíš toho, aby si zachovaly nevinnost křestní, která neztrácí se snadno ve věku dospělém, jestliže byla zachována ve věku mladistvém.

Pamatuj si posléze, že můžeš pěstovati a vyučovati děti nejen přímo, nýbrž také nepřímou, přičiníš-li se, aby rodiče plnili tyto své povinnosti k dětem, a nečiní-li toho, aby to za ně činily jiné zbožné osoby.

Vidíš-li děti, nemající rodičů, nebo děti rodičů nedbalých, poruč je lásce duší zbožných, aby jejich horlivost a úsilí nahradily to, čeho nečiní nebo již nemohou činiti rodičové.

Jest zajisté mnoho duší náchylných k těmto skutkům lásky, které jsou mně tolik milé. Tvou povinností jest, vybídnouti je k tomu, povzbuzovati jich, a řídit je horlivými a moudrými slovy.

Věz, že apoštolát tento koňaný k dobru dětí, jest ze všech nejužitečnější a nejplodnější, a jest takový, že všichni moji služebníci mají dostatečné schopnosti k němu, i ti, kteří nemají vlastností potřebných ku kázání.

§ 12. O pěstění duší zbožných.

Chci také, abys pozoroval mé příklady v příčině péče, které od tebe vyžadují duše toužící po křesťanské dokonalosti.

Viz, jak učil jsem své učenníky ještě zvláště, vykládaje jim soukromí tajemství království božího, čině je na mnohé věci pozorny, káraje je, a poučuje jich pečlivěji než jsem činil se zástupy.

Některá tajemná podobenství svá vykládal jsem jim jasně, a pravil jsem: Vám dáno jest znáti tajemství království nebeského. (Mat. 13, 11.)

Upozorňoval jsem je také na nepatrné chyby, které měly původ v jejich prostotě, nebo v horlivosti a oddanosti mé božské osobě, a káral jsem je pro ně. Tak jsem učinil, když se přeli, kdo z nich byl by větší, a když chtěli brániti, aby ti, kteří nechodili s nimi, vymítali zlé duchy. (Mar. 9, 37. nn.)

Řeči pak moje při poslední večeři zvláště ti ukáží, jak mnohými naučeními a zaslíbeními a proroctvími jsem je při-

pravoval na odchod svůj z tohoto světa, jak jsem je osvěcoval, dodával jim mysl, přičiňoval jsem se, aby byli připraveni na všechny příští události. (Jan 13. nn.)

Také jsem se nevzpíral pěstovati zvláštním způsobem některé duše slabého pohlaví, které ve mne věřily a chtěly následovati mne v dokonalosti, které jsem učil.

Viz, jak vyučoval jsem Magdalenu, která jako u vytržení seděla u mých nohou, a schvaloval jsem vůči přičinlivé Martě, že Magdalena ustála od práce, aby okoušela vnitřní sladkosti mého slova. (Luk. 10, 39. nn.)

Tak jsem také připustil, aby mne následovaly na mém evangelickém putování jiné zbožné ženy, které jsem osvobodil od ďáblů, kteří byli nad nimi provozovali moc, nebo od nemocí, které je trápily. (Luk. 8, 2., 3.)

Připustil jsem, aby tyto ženy následovaly mne až na Kalvarii, a aby tam spolu s Matkou mou byly přítomny mé smrti.

Těmto duším horlivým dopřával jsem zvláštního vyučování zbožnosti a náboženství, a ony zase ze svého jmění podporovaly mne v mých potřebách, jako vůbec činily učennice svým učitelům. (Luk. 8, 3.; Mat. 27, 55.)

Uč se tedy ode mne pěstovati s obzvláštní pečlivostí duše zbožné.

A pamatuj si, že tyto duše, kterým láska má uděluje obzvláštních milostí, a které splácejí mi opět obzvláštní láskou, zasluhují, aby ti byly obzvláště drahé.

Vyžaduješ zajisté dobře spořádaná láska, abys více miloval ty, které já více miluji, a kteří milují více mne.

Při duších zbožných pak najde tvoje namáhání také jistější ovoce, protože si ješ v dobrou půdu, kde žeň nikdy neomýlí, a někdy vydá užitek stonásobný. (Mat. 8, 23.)

Na jednu věc obzvláště činím tě pozorná: Najdeš-li duše zbožné, zvláště mezi mládeží, které jsou náchylné zachovávatí dokonalou čistotu, povzbuzuj jich, aby zřekly se lásky k tomuto světu, a aby zůstávaly ve svém šťastném stavu.

V Magdaleně de Pazzi mluvil můj Duch, když zvolala: Ve stavu panenském záleží dokonalost všech ctností, pokud lze této dokonalosti dosíci na zemi; ne proto, že by panenství samo bylo dokonalostí všelikých ctností, nýbrž proto, že jest nejlepším prostředkem, nabytí jich. (Extase dne 14. srpna r. 1593.)

Věř jistě, že čistota, zachová-li ji člověk neporušenu, nezůstává odloučena od dokonalosti ve všeliké jiné ctnosti. Učin lidí čistými, učiníš je svatými.

Rada dokonalé čistoty pochází ode mne; moji apoštolové s největší horlivostí ji rozhlašovali a kázali po celém svě-

tě. Proč jsou někteří moji služebníci tak neochotní, nabádati k tomu?

Budeš-li pak chtíti tuto krásnou ctnost v oněch duších pěstovati s velikým užitekem, a budeš-li chtíti, aby si ji vroucně zamílovaly, dbej toho, aby svátost mého těla byla jejich každodenním chlebem. Tato svátost zajisté duše zbožné nejmocněji navádí k dokonalé čistotě; neboť sytíce se tučností duchovní, již nenalézají při ničem chuti odpornější, než při všem, co má chuť tělesnosti.

§ 13. **Péče o jinochy, kteří se chtějí věnovati povolání kněžskému.**

Se zvláštní horlivostí a úsilovně máš pěstovati jinochy, kteří chtějí se oddati mé svaté službě, které jsi se věnoval i ty.

Jinoši tito, jako druhdy moji učeníci, mají zapotřebí svatosti a dokonalosti nejen pro sebe, nýbrž také pro lid křesťanský, neboť stanouce se kněžími, budou povinni vyučovati jej lásce ke mně a lásku tu v něm rozpalovati.

Pozoruj z této příčiny jak obzvláštním způsobem vzdělával jsem své učeníky, aby z nich byli dobří služebníci moji.

Chtěl jsem je míti vždycky při sobě, aby slyšeli veškery moje nauky, aby viděli všechny zázraky mé, a aby naučili

se ode mne všem ctnostem apoštolským, kterých jim bylo zapotřebí.

Stýkáš-li se tedy s mladými kleriky, nebo rídíš-li jejich svědomí, ujímej se jejich ducha s velikou pečlivostí, aby vyrůstali nemilující tohoto světa, plní lásky ke mně, toužící jedině po tom, státi se svatými a dokonalými, a naplniti svatými mou Církev.

Především pak dbej toho, abys krmil je často mou nejsvětější svátostí. Budeť jejich povinností, žíti ve světě jako andělé: proto jest nutno, aby chléb andělský udržoval jejich život.

Psaltě pravdu můj Augustin, že proměňujete chléb pozemský ve svou podstatu, a naopak, že chléb nebeský vás proměňuje v sebe, protože s vámi sděluje vlastnosti božské.

Jestliže alumnové často přistupují ke stolu mému, budou dobře připraveni vstupovati den co den k mému oltáři, až budou kněžími.

Prísrný počet budou musiti mi vydati ti, kteří rídí studium a svědomí mladých levitů!

Na nedbalých vůdcích jejich budu mstíti, že tak mnozí klerikové stali se neúčinnými nebo špatnými kněžími.

§ 14. O znalosti duchovního života.

Pamatuj si dále, že máš-li pěstovati a vzdělávati duše zbožné, buďtež si jakého-

kolí stavu a druhu, jest ti nutna dokonalá znalost života duchovního, sice nemohl bys jich povzbuzovati a jich vésti; naopak mohl bys jim býti závadou a snad záhubou.

Studuj proto mistry života duchovního, a mezi nimi vyvol si mé svaté, ve kterých s vědomostmi byla spojena zkušenost mých skrytých cest a mých nevýslovných milostí.

Spoj se studiem modlitbu, a vyhledávej rád těch služebníků mých, kteří jsou nejzkušenější v zastávání úřadu tolik obtížného, ale zároveň mně tolik milého, totiž vedení duší k dokonalosti.

Budeš-li činiti, seč jsi, budu při tobě se svou pomocí, a zažiješ ne skrovných potěšení a svatých povzbuzení. Uzříš v některých duších divy mé milosti a poznáš, že ruka má není ukrácena.

Chtěl jsem vždycky, a chci i nyní, aby církev má byla bohata svatými dušemi. Nechť jsou zjevny, nechť jsou skryty, má církev jest bohata dušemi svatými.

Služebníci moji mají se učiniti schopnými, býti jejich průvodčími na vyvýšených cestách, po nichž je vodím.

Mnozí služebníci moji jsou velice nevědomi ve věcech duchovních. Někteří, neznajíce ničeho, pohrdají vším, a považují se za lidi bez předsudků, nazývajíce přeludem choré mysli každou moji mi-

lost, která má při sobě třeba jen něco málo neobyčejného.

Věz, že já jsem vezdy tentýž, a že milostí, které jsem uděloval ve stoletích minulých, nepřestávám udělovati v časech přítomných podle pravidel a míry své moudrosti.

Daru kontemplace se všemi zvláštními milostmi, které jej předcházejí a provázejí, neuděloval jsem pouze za starých časů: dar tento vždycky byl a bude v mé církvi. Duše, kterým se ho dostalo, mají nalézati v mých služebnících schopné vůdce, kteří by je řídili v mrákoitném světle oněch cest nadlidských.

Znova tedy pravím, abys studoval mistry života duchovního, čině se schopným vésti takové duše, jestliže se mi zalíbí, abych je péči tvé svěřil.

Jestliže pak nesvěřím ti žádné, nemysli, že ono studium bude ti neužitečným.

Toto studium osvítí tvou mysl v příčině mnohých věcí, kterých bys odjinud nepoznal; tímto studiem lépe poznáš, jak jsem láskyplný a štědrý k duším, které hledají pouze mne, a poznávaje mne lépe, také ty sám lépe mne budeš milovati.

§ 15. Ponaučení stran duchovní péče o ženskú pohlaví.

Pečuje o duchovní prospěch osob druhého pohlaví, musíš býti velice obezřet-

ným, abys nevydával v nebezpečí spásy jejich a své vlastní, a abys nestal se pohoršením prostřed mého lidu.

Nejprve musíš mít na paměti to, abys při těchto osobách nedbal a neviděl jiného než duše, duše, kterou jsem vykoupil a kterou jsem povolal k věčné slávě.

Běda ti, budeš-li chtít při nich pozorovati nějakou věc jinou!

Střez tudíž svého srdce před jakoukoli náklonností, která by pocházela odjinud, než pouze z ducha. Jaké jsou city srdce tvého vůči mým Magdalenám a Kateřinám, které jsou v nebesích, takové buďtež tvoje city vůči těmto mým služebním, které jsou ještě na zemi.

Protož, buďtež si sebe lepší a dokonalejší, zachovávej veškerou obezřetnost jednaje s nimi, abys nezbuzoval podezření přílišné důvěrnosti nebo nenáležitě náklonnosti.

Nechť ony vidí, že jednajíce s tebou, nejednají s člověkem tohoto světa, nýbrž s člověkem, jehož obcování jest v nebesích, tak že přirozeně budou vedeny k tomu, aby měly k tobě takovou úctu, jakou by měly k některému z mých svatých.

Nechť všichni lidé vidí, že jednaje s nimi, počínáš si takovým způsobem, jakým bys si musil počínati, kdyby ti bylo jednati s anděly.

Všimni si, že připustil jsem, aby moji nepřátelé mne pomlouvali z věcí nejrozmanitějších, vyjímaje tuto.

Stalo pak se to proto, že nechtěl jsem trpěti, aby mé božské cti stala se nejhorší urážka; ale věz také, že jsem si počínal takovým způsobem, aby jakákoli pomluva v této příčině byla úplně nemožna.

A přece léčil jsem jejich choroby duchovní i tělesné, dovoľoval jsem, aby mne následovaly na mých kazatelských cestách, a bylo viděti, že jejich horlivost a zbožnost jest mi drahá. (Luk. 8, 2. 3.)

Chtěl jsem, aby v mém evangeliu bylo zaznamenáno, že miloval jsem Martu a sestru její Marii: Diligebat autem Jesus Martham, et sororem eius Mariam. (Jan 10, 36.)

A chci, aby sis toho povšiml, abys nevzdaloval se a nebál se přílišně těchto tvorů mých, a z té příčiny bys nemohl starati se o jejich duchovní dobro.

Ustanovil jsem služebníky své za duchovní vůdce i mužů i žen, a také tyto mají míti v mých služebnících míti otce, jenž by je těšil, učitele, jenž by je poučoval, vůdce, který by řídil jejich kroky, pastýře, jenž by je krmil. A kdo může kárati mé božské ustanovení?

Toto moje ustanovení jest samo sebou dobré, ale i zkušenost ukazuje, že jest dobré. Ti služebníci moji, kteří svého srdce ostříhají a dbají nutné zdržlivosti ve stycích, zastávají andělský úřad, který jsem jim svěřil, jako praví andělé.

Svět bude žasnouti, až uzří v den soudný tolik divů mé milosti, které nyní jsou skryty.

Pamatuj si tedy, abys nezanedbával nic dobrého, co mohl bys těmto duším učiniti, zanedbáváje toho pro obavy pocházející z malé víry.

Těš je v jejich souženích, neboť někdy posílám na ně soužení přetěžká, abych jich zkusil; poučuj jich v jejich nevědomosti, rad' jim v jejich pochybnostech, živ je mými božskými slovy a příklady mých svatých.

Mluv s nimi vždycky po otcovsku, tak aby i nejúzkostlivější a nejbázlivější mohly přibližovati se k tobě s tou důvěrou, která jest nutná člověku, jenž má zjevovati nejskrytější tajemství svého svědomí.

Spolehni se na mne, že ani ty, ani ony nebudete z toho míti škody, nýbrž ony budou míti vzrůst zbožnosti, a ty skvělou korunu.

Jestliže pak svět bude o tobě vtipkovati nebo tě pomlouvati přes to, že jsi bedliv veškeré opatrnosti, nevšímej si jeho pošetilých řečí. Jáť jsem tvým soudcem.

§ 16. Že má kněz hledati pomocníků, kteří by spolu s ním pracovali o spáse duší.

Všimni si, že nejen já sám pečoval jsem o spásu duší, nýbrž vyvolil jsem

si učenníky a následovníky, aby spolu se mnou pracovali při velikém tom díle, kvůli němuž přišel jsem na zemi: Fecit, ut essent duodecim cum illo: et ut mitteret eos praedicare. (Mar. 3, 14.) Designavit Dominus et alios septuaginta duos et misit illos binos ante faciem suam etc. (Luk. 10, 1.)

Také v této věci máš mne následovati, jak to připouští tvoje kněžské postavení.

Tohoto následování žádám si zvláště od vrchních pastýřů, kteří mají si voliti a ustanovovati jiné hodné kněze, kteří by jim pomáhali v pečování o jejich stádce, a mají všemi způsoby starati se, aby jejich ovečky byly dobře voděny a živeny, tak aby všechny staly se hodnými, býti přijaty do mého věčného ovčince.

Ale také ty, jenž nenáležíš mezi vrchní pastýře, můžeš následovati mne v této věci rozmanitým způsobem.

Naskytnou se ti hoši nevinní a dobré vůle, kteří mají náklonnost k věcem, týkajícím se mé služby, a o nichž byla by dobrá naděje, že mají povolání k stavu duchovnímu. Prokážeš církvi mé velkou službu, budeš-li jich povzbuzovati a jim pomáhati, aby se věnovali tomuto stavu.

Budeš moci přičiniti se u jejich rodičů, aby nečinili překážek této přirozené a dobré náklonnosti, nýbrž spíše aby ji podporovali.

Bude-li nutno, abys obětoval několik hodin, uče je, a budeš-li musiti vyhledá-
vati pro ně pomoci od jiných osob, učiň
to ochotně a s pečlivostí.

Budu ti velmi povděčen, jestliže po-
dle své možnosti uvedeš dobré jimochy
mezi moje kněžstvo. Jestli to věc tak
užitečná, že nelze její užitečnosti oce-
niti, protože nelze odhadnouti všeho do-
brého, které může konati v mé církvi
i jediný horlivý kněz.

Přičiňuj se dále, aby ti služebníci
moji, kteří mají v sobě dobrého ducha,
nikdy nechovali v úkrytu těch hřiven,
které jsem jim udělil, nýbrž aby se sna-
žili, by tyto hřivny přinášely ustavičně
užitek pro spásu duší.

Práteckým pobízením, podáváním
vhodných příležitostí k apoštolské čin-
nosti a dobrým příkladem udržíš při
bdění některé moje služebníky, kteří
snadno se poddávají dřímotě, a lenivé
učiníš přičinlivými a pilnými.

Zvláště podporuj a rozšiřuj mezi
kněžími zbožná sdružení, kterými roz-
množuje se vzájemným poučováním a
příkladem horlivost a duch kněžský.

Využítkuj také horlivosti zbožných
věřících, nabádaje jich ku konání skutků
duchovního milosrdenství, a uzříš, že také
oni způsobí mnoho dobrého. Častokráte
podaří se jejich svatému úsilí přivesti
ke mně nejzatrvelejší duše, které jsou da-
leky mých služebníků.

Jako já jsem použil ženy Samaritánky, abych osvítil mnoho jejích spoluobčanů (Jan 4, 28. nn.), tak ty budeš moci použití zbožných žen, které svou zbožností, živou a přesvědčivou, zvláště mezi osobami svého pohlaví prokazují dobré služby zájmům mé slávy.

Chovej se k těmto osobám vždycky s náležitou opatrností, ale pro zbytečnou úzkostlivost nevzdávej se jejich pomoci.

Viz, že můj apoštol nebránil se, míti je pomocnicemi při šíření evangelia.

Ony neprovozovaly veřejného apoštolátu, což nebylo by se slušelo, provozovaly však apoštolát soukromý, a s velkým užitkem.

Buď a živ v nich ducha horlivosti pro slávu mou. Životy světic mých ti ukazují, a zkušenost poučí tě, že jsou schopny velké horlivosti.

Zvláště pak ti kladu na srdce, abys jich povzbuzoval, by pečovaly o děti zanedbávané svými rodiči, neb rodičů nemající, a abys je v této péči řídil a posiloval.

§ 17. Jak třeba užívati dobrého tisku.

Za našich pak časů nezapomínej při pečování o duše na onen prostředek velmi mocný a nutný, kterým jest dobrý tisk.

Rozšiřuj, a přičiňuj se pokud můžeš, aby byly rozšiřovány knihy dobré, nebud' skoupý svými vlastními knihami,

nýbrž snaž se dáti je do rukou lidem, kteří z nich mohou míti užitek, a nabádej každou osobu horlivou, aby činila totéž.

Šiř a přičiňuj se, aby byl všude rozšiřován dobrý tisk, který by odhaloval tisíceré bludy své doby, dokazoval pravost mé víry, a pěstoval zbožnost.

Neřeknu ti, abys v této věci bral sobě příklad ode mne: uč se od mých nepřátel, o kterých jsem ti připomněl, že jsou chytřejší než moji přátelé: *Filii huius saeculi prudentiores filiis lucis... sunt.* (Luk. 16, 8.)

Pozoruj, s jak velikými oběťmi a s jakou neuvěřitelnou horlivostí užívají tohoto prostředku tisku, aby sváděli a hubili duše.

Přátelé moji nečiní pro mne ani desátého dílu toho, co činí moji nepřátelé proti mně.

§ 18. O přijímání osob.

Při péči o duše vystříhej se bedlivě toho, abys nedělal rozdíl v lidech a nepřijímal osob.

Při mne nikdy nebylo přijímání osob, a to se ukazovalo tak jasně, že sami Fariseové to poznávali, a za to mne chválili, ovšem s úskokem a se zlobou, řkouce: *Mistře, víme, že... nedbáš na žádného, nebo nepatříš na osobu lidskou. Non enim respicis personam.* (Mat. 22, 16.)

Této chyby přijímání osob bys se dopouštěl, kdybys dával přednost osobám požívajícím vážnosti nebo takovým, které jsou ti příjemny.

Osobami požívajícími vážnosti jsou obyčejně osoby bohaté, při nichž se soustřeďuje moc a čest tohoto světa. Těmto osobám já nikdy nedával jsem přednosti.

Isaiáš, mluvě mým jménem, řekl: Duch Hospodinův nade mnou, protože Hospodin pomazal mne: k zvěstování tichým (t. j. chudým) poslal mne. *Et quod unxerit Dominus me, ad annuntiandum mansuetis misit mne (i. e. pauperibus, jak vysvětluje Cornel. a Lapide) (Is. 61, 1.)*

Z té příčiny já sám, mluvě o zřejmých známkách svého božského poslání, jako jednu takovou známku jsem uvedl, že „chudým se zvěstuje evangelium“. *Caeci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur, surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes evangelizantur. (Mat. 11, 5.)*

Jak tedy dlužno souditi o těch služebnících mých, kteří nenacházejí ani času ani místa, aby pečovali o duchovní prospěch lidí chudých, a nacházejí i čas i místo, aby pečovali o bohaté?

Přijde-li osoba chudá, snadno se stane, že můj služebník vzkáže říci, že jest zaměstnán, že jí nemůže vyslechnouti, ačkoliv i čas jest příhodný i zaměstnání by se mohlo přerušiti.

Přijde-li člověk bohatý, ihned přeruší jakékoli zaměstnání, třeba bylo i nutné, a byť čas byl nepříhodný, přece jej považuje za vhodný. Jak nízké jest takové jednání při mém služebníku!

Měj si k bohatým slušné ohledy jak ve světě třeba; ale nepřenášej těchto ohledů do mé svatyně.

Chceš-li někomu dávat přednost před očima mými, dávej přednost chudým, „jichžto jméno jest počestné u mne“. *Honorabile nomen eorum coram illo.* (Ž: 71, 14.) Já dával jsem jim přednost rozmanitým způsobem, zvláště pak tím, že jsem mezi chudými vyvolil sobě svou Matku a své učenníky.

Stejně se vystříhej, abys nedával přednosti osobám sobě příjemným.

Příjemnými budou ti snadno takové osoby, které dávají na jevo, že si tě váží, které jsou k tobě uctivé nebo tobě nakloněny, takové osoby, které mají krásné dary ducha nebo také půvabný zevnějšek.

Ti moji kněží, kteří při pracích svého povolání nevyhledávají pouze a jedině slávy mé, nýbrž svého uspokojení, nechávají se poutati těmito lidskými marnostmi, a veškera horlivost jejich náleží takovýmto osobám.

K těm pak osobám, které se k nim chovají jinak a nemají takových příjemných vlastností, cítí jen dhostejnost, jen omrzelost, a vzdalují je od sebe, někdy i nezdvořile.

Pozoruj, že nemohli mi býti příjemni obyvatelé Korozaimští, Betisaidští a Kafarnejší, od kterých dostalo se slovům mým špatného přijetí a mezi nimiž moje zázraky přinesly málo užitku. Přes to přese všecko obracel jsem svou horlivost obzvláště ku prospěchu těchto měst.

Pamatuj si, že čím méně vlastního uspokojení budeš míti v mé službě tím větší odměnu dostaneš ode mne; a nepovoluj nikdy, nikdy, své osobní zálibě, nýbrž pracuj na prospěch všech duší pouze z lásky ke mně.

Vystříhej se přede vším každé náklonnosti, jejíž příčinou byly by jisté příjemné vlastnosti některé osoby. Bylo by žalostno, kdybys byl sám k sobě shovívavý ve věci, která jest tolik daleka vznešenosti a svatosti tvého úřadu! Snad dříve, než zpozoruješ nebezpečení, zahyneš v něm.

Buď vždycky pamětliv slov mého apoštola, která jsou napsána obzvláště pro kněze, cítící v mé službě pokušení, přijímati osoby: *Nolite in personarum acceptione habere fidem Domini nostri Jesu Christi gloriae.* (Jak. 2, 1.)

§ 19. Jakého učení musí kněz býti bedliv.

Jáť jsem vtělená Moudrost: Já jsem světlo pravé, které osvěcuje každého člověka přicházejícího na tento svět. Lux

vera, quae illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum. (Jan 1, 9.)

Učení, kterého máš se prostě a upřímně přidržovati, jest učení moje, žádné jiné, a máš je bráti z jediného pramene, který jsem k tomu účeli otevřel, chceš-li míti horlivost moudrou a svatou.

Tento pramen jest v církvi katolické, a ostříhá ho a rozdává z něho nástupce onoho, kterému jsem řekl: Ty jsi Petr, a na té skále vzdělám církev svou. Já jsem prosil za tebe, aby nezhylnula víra tvá... potvrzuj bratří svých. Pasiž beránky mé... pasíž ovce mé. Tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam. (Mat. 16, 18.) Ego rogavi pro te, ut non deficiat fides tua... confirma fratres tuos (Luk. 22, 32.). Pasce agnos meos... pasce oves meas. (Jan 21, 16. 17.)

Proto nechať učení tvé vždycky se srovnává s učením mého náměstka na zemi, římského papeže.

Co on uznává za pravdu, tu uznávej také ty; co on zavrhuje jako blud, to zavrhuj také ty.

Jako není možno, aby bylo moudrostí to, co protiví se moudrosti mé, tak nemůže býti moudrostí, co protiví se moudrosti jeho; neboť jeho moudrost není jiná, než moudrost moje, které jsem jej učinil účastna.

Nedávej se klamati žádným jménem, žádnou autoritou; jediné učení, kterého

se máš přidržovati, budiž učení římského papeže.

Všeliké učení, protivící se jeho učení, jest bludné, a jsouc bludné, nemůže a nikdy nebude moci býti prospěšné; každé takové učení jest záhubné, a proto zahyne i ono, i ti, kteří jeho se přidržují.

Zdravé učení, jako jest toto, které ti právě nakazují, jest první vlastností mého kněze. Jestliže tato mu chybí, není solí, nýbrž zkázou, není světlem, nýbrž temnotou, není apoštolem, nýbrž svůdcem.

Pozoruj, že kdykoliv nějaký nepřítel povstal, každý obracel se proti moci, kterou má učení římského papeže.

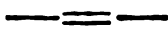
Pozoruj, že hrdí katolíci, nemohouce této moci jeho popírati, snaží se aspoň jí umenšovati, kolik mohou.

Pozoruj, že pokorní jí uznávají, a jak toho její velikost zasluhuje, jí ctí. Ona jest potěšením jejich srdce a jejich posilou, kdykoliv mysl jejich v nejistotě se viklá, a oni vzdávají mi často upřímné a vřelé díky, že postavil jsem v bouřlivém a mrákočném moři tohoto světa tento maják, jehož světlo nikdy nepřestává svítiti.

Jsouť mezi mými kněžími někteří tolik nerozvážní a pyšní, že domýšlejí se, že oni znají prospěch a práva církve lépe než můj náměstek. Jest to, jakoby říkali otcí rodiny: ty neumíš rodinu spravovati; jakoby říkali soudci: ty rozsuzuješ ve věcech, ve kterých nejsi oprávněn roz-

suzovat; jakoby říkali knězi: Ty nevíš, kam jdou meze svatyně. My tě budeme učit moudrosti, spravedlnosti, právu.

Neuznávám těchto lidí za své služebníky, nýbrž mám je za nepřátele a zrádce. Za své služebníky a přátele uznávám ty, kteří jsou oddanými učenníky a poslušnými syny mého náměstka na zemi.

Z á v ě r e k.

Můj knězi, v těchto krátkých naučeních není obsaženo vše, v čem záleží následování mého příkladu. Jáť jsem kniha, které nikdo nemůže úplně až do konce přečísti, a které nikdo úplně nemůže dostudovati.

Čím více člověk se zahloubává do přemýšlení o mých dílech a o mých příkladech, tím více věcí nalézá, kterým měl by se učit.

Proto tato krátká naučení mají pouze ten účel, aby dodala ti chuti, bys více a více se zaměstnával studiem mé osoby.

Buď jist, že toto studium tě osvítil nejprvé, a potom roznítí ohněm svaté horlivosti. Toto studium zjedná ti vědomosti, které dají ti okusiti sladkosti dokonalé lásky.

Mnozí kněží moji jsou málo horliví a málo okoušejí sladkosti mé lásky, protože málo mne zpytujíce, málo mne znají.

A přece jsem kniha, otevřená všem, a zvláště mým kněžím, kteří mne mají ustavičně v rukách.

Mnohým mohu říci lepším právem než svým učenníkům: Tanto tempore vobiscum sum et non cognovistis me? (Jan 14, 9.)

A přece moji kněží mají těchto vědomostí zapotřebí nejen pro sebe, nýbrž také proto, aby mohli se o ně sdělovati s mým lidem!

Knězi můj, buď bedliv tohoto vědění, a nedomnívej se, že jsi v něm nějak mnoho prospěl, dokud nebudeš si ho vážiti tak velice, že ti bude nad všeliké vědění tohoto světa, a že budeš musiti říci s mým apoštolem: Non iudicavi me scire aliquid, nisi Jesum Christum et hunc crucifixum. (I. Kor. 2, 2.)

Doporučujeme tyto spisy:

Ackermann Dr. L. **Růženec kněžský**, uvýti královně kněží. Dle II. vydání z němčiny přeložil V. Brabec, 12° (192 str.) váz. v plátně K 2·60.

Spisy podobného druhu mají pro obrod katolický význam veliký.

Baudyš P. Prok. **Římský missál**. Mešní kniha církve svaté, již pro věřící upravil a poznámkami liturgickými opatřil. — M. 8° (XV. 728 a 224 str.) brož. K 4.—, váz. v plátně K 5.— a K 5·60.

Bilczewski Dr. Jos. **Archaeologie křesťanská** ve službách dějin církevních a věrouky. S 67 ilustracemi. 8° (447 str.) K 5.—

Je to výňatek z velikého díla apologetického »Le christianism et le temps présent«, jež zajímá novou methdou, hloubkou myšlenek, politickou mluvou.

Blokša J. **Měsíc Nejsvětější Svátosti**. Rozjímání, 12° (2 2 str.) K 1.—

Brázda Jan (Dr. A. Lenz) **Syllabus Jeho Svátosti Pia IX**. Druhé rozmnožené vydání. V 8° (486 str.) K 4· 80.

Davídek Václ. **Katechismus v příkladech**. V 8° (125 str.) K 1· 0

Didon P. O. P. **Ježíš Kristus**. Se 3 mapami. Lex 8° (867 str.) K 11.—

Nadšeně psané dílo povstalo z nutnosti paralysování urážlivého realistického spisu Renanova. Jinak netřeba ani díla tak bohatého citem i myšlenkami více doporučovati. Fouard Abbé C. **Svatý Pavel** a jeho apoštolské cesty v 8° (XVI, 358 a V. str.) K 6.—

— **Prvepočátkové církve.** Svatý Pavel. Jeho poslední cesta. V 8° (293 str.) K 4.—

— **Svatý Petr** a první leta křesťanství. K tomu připojeno: »O věrohodnosti apoštolských skutků«. Napsal Dr. Frant. Bulla. S mapami. 8° (382 a 76 str.) K 6.—

Mezi těmi, kdož Renanem byli napadeni, byla též obě knížata apoštolská Sv. Petr a Sv. Pavel. Vyvstali obráncové po celém světě a nad jiné vyniklo jméno Fouardovo, obránce toho národa, ze kterého vyšel i odpůrce.

Hammerle P. O. **Katolická církev koncem XIX. století.** Několik úvah 8° (91 str.) K—80.

Hello Arnošt, „**Podobizny Svatých**“, z frančiny přeložil S. Bouška O. S. B. Se 106 ilustracemi 8°, 332 stran, K 4.—

Je to poesie v prose, a tak milá a svěží poesie, dýšící libou vůní, naplňující duši blahým pocitem.

Hesse P. Adolf S. J. **Dvanácte zaslíbení Božského Srdce Ježíšova.** 12° (162 str.) váz. v plátně K 1.—

Populárně psáti o nejvznešenější věci katolického náboženství jest věcí řídkou. Tak, jako Hesse píše, psal Goffine.

Jedlička Frant. **Zpět k Ježíši Kristu** chudému pokornému a ukřižovanému. Několik myšlenek

od P. Godebarda Geigera O. S. B. přeložil.
vel 8° (30 str.) K—30.

Kadeřávek Ph. Dr. Eug. **Metafysika obecná.**
V. 8° (152 str.) K 2·40

— **Názory o vzdělanosti**, české mládeži akademické k uvážení předložené od —. Vel. 8° (24 str.) K —·40

— **Obrana základů víry katolické.** Dva svazky.
8° (1114 str.) K 14·20

Záslužnou práci podnikl vdp. spisovatel, sepsav systematickou apologetiku, v níž dostane se čtenáři dostatečného poučení a důkazův o pravdivosti křesťanství.

— **O jsoucnosti a bytnosti Boží.** Filosofická úvaha. Dva díly. Vel. 8° (III a 215 str.) K 3·60

Slovutný autor šetří tu šlépějí křesťanských filosofů, jakž ani jinak býti nemůže, přece jeho spis nepostrádá nižádnou měrou samostatnosti.

z Kochemů M. **Výklad nejsvětější oběti mše svaté.** Dle 37. vydání německého, zpracovaného od faráře Z. Grubenbechra, v českém rouchu uveřejňuje Th. Dr. K. L. Řehák. Páté vydání. 8° (608 str.) K 2·—, vázané K 3·— a 3·30 h.

37 vydání německých a pět vydání českých svědčí o ceně spisu.

Kopal Petr: **Říše Ducha svatého.** Lidové apologetické úvahy. Díl I—XI. Vel. 8° (762 str.) K 8·80

Krasl Dr. Frc. **Responsa ad 42 Puncta a Consistorio archiepiscopali Anno 1700 venerabili**

clero proposita. Tomus I. Districtus Chrudimensis lex 8° (227 str.) K 7.—

Kupka Jos. Th. a Ph. Dr. **O církevním roce**, historicko-liturgické pojednání o tři dílech: O církevním roce vůbec, o jednotlivých částech církevního roku a době svatodušní. Vel. 8° (618 str.) K 10.—, váz. K 12.80

Lenz Dr. Ant. **Mariologie** Arnošta z Pardubic, prvního arcibiskupa pražského. Na základě jeho spisu: Psalterium de Laudibus Beatissimae Virginis, čili Mariale Arnesti. Vel. 8° (265 str.) K 2.70.

Manning Jindř. Edv. kardinál, **Věčné kněžství**. Česky podává J. J. Konečný. 12° (285 str.) K 2.—

»Věčné kněžství« patří k nejslavnějším plodům katolické literatury 19. století.

Ondroušek Ant. Dr. Th. a Ph. **Exercicie** čili duchovní cvičení dle sv. Ignáce z Loyoly a dle Manresy Fr. Ant. Schmida T. J. 8° (400 str.) K 3.—

Krásné tyto meditace doporučujeme každému knězi i laikovi. Spis je protkán celou řadou znamenitých příkladů z Písma sv. a z Následování Krista.

Podlaha Dr. Ant. **Almanach Mariánský** S 4 barevnými přílohami a 59 ilustracemi v textu. Lex 8° (232 str.) K 1.60

Knihu tu doporučujeme všem zbožným ctitelům Rodičky Boží.

— **Biblické dějiny Nového Zákona** pro školu i dům. S 30 ilustracemi a 7 mapkami. Vel. 8° (192 str.) K 2.—

Podlaha Dr. Ant. **Biblické dějiny Starého i Nového Zákona** pro školu i dům. Druhé vydání. S 58 ilustracemi a 9 mapkami. Vel. 8° (264 str.) K 3.—

Řehák Dr. Th. K. L. **Kam jdeš?** (Quo vadis?) 2° (400 str.) K 2.—

Autor vyličuje ve formě dopisů velmi působivým způsobem, kam jdeme z tohoto světa a v čem pravá naše vlast záleží. Spis protkán jest celou řadou příkladů z Písma sv. i sv. Otců.

— **Manna roku církevního** čili výklady slavností roku církevního i jich epištol a na jich evangelia. S titulním obrázkem. Vel. 8° (716 str.) K 4.40

Sentzer Bon. O. S. B. **Papež Plus X.** Dle německého originálu P. Bonifáce Sentzera O. S. B. volně vzdělal a **Pomněnky** ze zlatého jubilea kněžství sv. Otce sebral P. M. Vojáček. Se 60 obrazy. — Cena K 2.80, eleg. váz. 4 K, poštou o 30 hal. více. V české katolické literatuře ojedinělé!

Spillmann Jos. T. J. **Obět zpovědního tajemství.** Skutečná událost posledních let. Autorisovaný překlad z němčiny pořídil Václ. Müller. 8° (332 str.) K 2.—

Autor líčí tu dle známé, skutečně sběhnuvší se události těžký osud mladého kněze, který nechtěl porušiti pečeť tajemství zpovědního.

Srb Adolf, **Lev XIII.** Jeho život a působení. Lex 8° (426 str.) K 7.20, ve sníž. ceně K 5.—

Viditelná hlava církve sv. XIX. stol., již obdivuje se dosud celý vzdělaný svět, vynikala nejvýše mezi všemi velikány.

Šimánko Dr. V. **O Bohu** jednom v bytnosti a trojím v osobách. Výklad Summy theologické Sv. Tomáše Aquin. (pars I. quest. I—XLIII.) v 8° (416 str.) K 4.— (V sníž. ceně 3 K.)

Špaček Dr. R. **Božství Ježíše Krista**. Apologeticko dogmatická úvaha. 8° (144 str.) K 1·30.

Dílo toto doporučuje se vzláště v dnešní době, kdy v inteligenci naši vnášeny jsou protestanské názory Harnackovy a Pfleidererovy o osobě Kristově.

Vaněček Fr. **Kardinál Eduard Manning** a jeho devatero závad pokroku katolické církve v Anglii. Vel. 8° (131 str.) K 1·80 h.

Vigouroux P. F. **Bible a nejnovější objevy v Palestině, Egyptě a Assyrii**. Dle pátého vydání francouzsk. se svolením spisovatelovým přeložil Dr. Ant. Podlaha. Pět dílů. S 221 vyobrazeními archaeologických nálezů, mapkami a plány dle nákresů abbé Douillarda, architekta. 12° 2733 str. Kompletní K 23·60.

Francouzský učenec, jenž poutavě a nevyvratitelně zároveň klade pádné důkazy svrchované pravosti Písma sv. nejnovějšími objevy a nálezy právě v zemích, v nichž děje knihy knih se sběhly.

Žák Frant. T. J. **Životy Svatých**, veršem napsal — I. Sv. Anežka Římská (20 str.) 25 h. — II. Bl. Anežka Česká (40 str.) 50 h. — III. Sv. Jiří (20 str.) 25 h. — IV. Sv. Vít (29 str.) 40 h. — V. Sv. Anděla Merici (32 str.) 40 h. — VI. Sv. Ludmila (48 str.)

60 h. — VII. Sv. Stanislav Kostka (49 str.)
60 h. — VIII. Sv. Václav (68 str.) 90 h. —
IX. Bl. Zdislava (36 str.) 50 h. V původní
vazbě, svazek I. (obsahuje 1–5) K. 3.—.
Svazek II. (obsahuje 6–8) K. 3.20. Oba
svazky K. 6.—

Řeč a verš rovná se umění Vrchlického,
obsah a pojetí budí živý zájem a plní duši
svatým nadšením —.

**Naším nákladem vyšla povšechná literatura
katolická, celá řada kázání pro dobu ad-
ventní, postní, májovou, neděle a svátky,
různá kázání, promluvy a řeči, májové
pobožnosti, úvahy, rozjímání, pobožnosti
eucharistické, výklady, Manuale rituum,
spisky pro duchovní, díla poučná, apolo-
getická, učebnice, katechismy, divadla, hry
vánoční atd. atd.**

Seznam knih zašle se na požádání zdarma.

Objednávky vyřizuje:

**Cyrillo-Methodějská knihtiskárna a
nakladatelství V. Kotrba
V Praze II-200.**